

Управління освіти виконавчого комітету Нетішинської міської ради
Дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) «Золотий ключик»

Бізюк Тетяна Вікторівна

**Інноваційні методи залучення батьків
до навчально-виховного процесу
(Досвід роботи)**

Управління освіти виконавчого комітету Нетішинської міської ради

Дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) «Золотий ключик»

Бізюк Тетяна Вікторівна

**Інноваційні методи залучення батьків
до навчально-виховного процесу
(Досвід роботи)**

**Нетішин
2017**

Автор:

Бізюк Т.В.- вихователь дошкільного навчального закладу (центру розвитку дитини) «Золотий ключик» м. Нетішин

Рецензент:

Максимчук Ю.П.–методист дошкільного навчального закладу (центру розвитку дитини) «Золотий ключик» м. Нетішин

Родина – це джерело суспільного досвіду. Інноваційні методи залучення батьків до навчально-виховного процесу /Т.В.Бізюк - Нетішин:2017- 125 с.

Посібник створений з урахуванням вимог нормативних документів, що визначають умови та напрями взаємодії дошкільного навчального закладу з родиною. Представлений в посібнику теоретичний та практичний матеріал допоможе вихователям та батькам у вирішенні питань, пов'язаних із сімейним вихованням дітей різного віку, допоможуть розв'язати найактуальніші проблем, що постають перед батьками в аспект сімейного виховання.

Даний посібник буде корисний широкому колу освітян, методистам, вихователям, батькам.

ЗМІСТ

Від автора	6
Розділ I. Знайомство з родиною.....	8
Розділ II. Стратегії спілкування з сім'ями.....	11
2.1 Домашні візити.....	12
2.2 Бібліотека.....	13
2.3 Залучення сім'ї в групу.....	13
2.4 Батьківські збори і зустрічі.....	14
2.5 Час приходу і забирання дітей.....	16
2.6 Записи і блокноти.....	16
2.7 Настінні бюлетні.....	17
Додатки	17
Додаток 1. Що я очікую від дитячого садка?.....	19
Додаток 2. Анкета: Розвиток дитини.....	20
Додаток 3. Рекомендації батькам з підготовки дітей до дитячого садка	22
Додаток 4. Пам'ятка для батьків діти яких збираються відвідувати дитячий садок	24
Додаток 5. Консультація: Адаптація до дитячого садка.....	27
Додаток 6. Психолого-педагогічні параметри визначення готовності надходження дитини в дошкільний заклад (Печора К.Л.).....	31
Додаток 7. Бесіда. Виховання дитини в сім'ї.....	34
Додаток 8. Соціальний портрет сімей вихованців.....	35
Додаток 9. Анкета-інформація про дитину «Що я можу сказати про себе»	36
Додаток 10. Навіщо прощатися з дитиною?.....	37
Додаток 11. Як краще прощатися?.....	39
Додаток 12. Анкета: «Огляд інтересів сім'ї».....	41
Додаток 13. Рука допомоги.....	42
Додаток 14. Стратегія спілкування з сім'єю.....	43
Додаток 15. Тест «Які ви батьки?».....	44
Додаток 16. Анкета «Ігри та іграшки в житті дитини»	45
Додаток 17. Тест для батьків «Чи можете Ви?».....	46
Додаток 18. Спортивне свято для дітей та їх батьків.....	48
Додаток 19. Ігрові вправи, які можна використати під час зустрічі з батьками	51
Додаток 20. Зразок об'яви.....	55
Додаток 21. Перспективний план батьківських зборів (ранній вік – старший дошкільний вік).....	56

Додаток 22. Розгорнуті батьківські збори згідно перспективного плану	60
Додаток 23. Орієнтовний план бесід з батьками дітей раннього віку	121
Додаток 24. Калейдоскоп подій	123
Література	125

«Родина для дитини - це джерело суспільного досвіду. Тут він знаходить приклади для наслідування і тут відбувається його соціальне народження. І якщо ми хочемо виростити морально здорове покоління, то повинні вирішувати цю проблему «всім миром»: дитячий сад, сім'я, громадськість»

В.А. Сухомлинський

ВІД АВТОРА

Багато років ведеться суперечка, щодо сімейного і суспільного виховання. Багато відомих педагогів схиляються на користь сім'ї, інші віддавали першість суспільним закладам.

Батьківська любов – почуття дороге і цінне, але воно не може замінити собою педагогічного вміння і педагогічної підготовки, якої почасти батьки позбавлені. Практика показує: робота з дітьми не дасть позитивних результатів, якщо до неї не залучати батьків, якщо поставлені проблеми не розв'язуються разом з ними – першими і найавторитетнішими вчителями. Тому залучення батьків до навчально - виховного процесу в дошкільному навчальному закладі - одне з актуальних проблем сучасності.

Беручи до уваги Закон України «Про дошкільну освіту», Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, Програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільня, вивчаючи досвід колег і свій власний систематизувала методи залучення сімей до навчально-виховної роботи в дошкільному навчальному закладі. Ці методи змінюються в залежності від місця, типу сім'ї, індивідуальних особливостей, традицій, обставин. Робота з батьками – це процес безперервний, складний, тривалий. І тому я хочу поділитися досвідом та власними напрацюваннями щодо залучення батьків до навчально-виховного процесу в ДНЗ. На мою думку, дана система роботи стане у пригоді як молодим спеціалістам, так і вихователям зі стажем. Залучення батьків до навчально-виховного процесу в дошкільному закладі може бути новиною

і для родин і для вихователів, тому розвиток нових взаємин займе певний час. Тісна співпраця з родинами стане можливою тоді, коли вона буде базуватися на невеличких успіхах протягом тривалого часу. Багато хто з них став моїм активним помічником і спільником, решта – на шляху до цього. Проблеми у нас спільні, спільна зацікавленість у їх вирішенні. А отже і спільний успіх.

РОЗДІЛ І. ЗНАЙОМСТВО З ДОШКІЛЬНИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Рішення віддати малюка до дошкільного навчального закладу в ранньому дитинстві часто є не простим для сім'ї. Батьки відчувають протилежні емоції стосовно цього рішення, сумніви щодо того, який догляд отримуватиме їхня дитина. Вони навіть можуть побоюватися того, що їхня дитина прив'яжеться до вихователя, помічника вихователя. Т.Борковська зазначає, що від того, як пройде знайомство дитини з вихователем, дошкільним закладом залежатимуть стосунки у схемах: дитина – вихователь, батьки – вихователь, батьки – дошкільний заклад. Як би я не була заклопотана, які б нагальні проблеми не вирішувала, усе відходить на другий план, коли в двері стукають батьки майбутніх вихованців. Я намагаюся створити з першого ж дня партнерські стосунки з родиною. Намагаюся стимулювати нормальний перехід дитини від домівки до дошкільного закладу. Наприклад:

- відвідування групи до прийняття в ДНЗ;
- попередньо домовлений візит додому;

Групові збори батьків для обговорення початку навчального року, на яких можна запропонувати батькам написати, що вони очікують від дошкільного закладу (побажання, рекомендації і т.д.). (додаток 1).

Детально вивчаю Програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське довкілля» проводжу анкетування (додаток 2), консультації, пам'ятки з відповідною інформацією. (додаток 3, 4, 5). Також проводжу тестування, щодо визначення готовності вступу дитини в дошкільний навчальний заклад. (додаток 6). Анкетування батьків, бесіди з ними, відвідування дітей вдома допомагають скласти банк даних на кожную родину, умови виховання дитини, про улюблені види діяльності малюка та інші його смаки і уподобання. (додаток 7). За результатами візиту до родини складаю «Соціальний портрет сімей вихованців групи». (додаток 8). Він дає змогу проаналізувати родини, накреслити шляхи подальшої співпраці. І ось настав момент, коли малюка приводять в дошкільний заклад. Визначення наявності таких труднощів є першим кроком до встановлення довіри, необхідної для згладжування процесу розлучення. Діти, яким важко розлучатися зі своїми батьками, потребують особливої

підтримки і комфорту. Я з батьками розробила стратегію щодо вирішення цієї проблеми:

- Прошу батьків на деякий час залишитися в садочку з дитиною;
- Приділяю особливу увагу цій дитині;
- Даю можливість дитині виражати свої почуття в малюнках, бесідах з дорослими чи однолітками;
- Дозволяйте дитині приносити в групу улюблені іграшки.

І найважливіше на даному етапі роботи створити сприятливу атмосферу для дитини і батьків. А для того, щоб вихователь отримав більше інформації про дитину, запропоную для батьків анкету – інформація про дитину. (додаток 9). Психологи виділяють, що найбільше задоволення та успіху досягають ті вихователі, які співпрацюють з батьками, як партнерами, друзями.

Необхідно наголошувати батькам, що тривалість і складність адаптації малюка значною мірою залежить від батьків, від їхньої готовності до співпраці з вихователями. (додаток 10,11). Першу бесіду, як і всі наступні, не можна розглядати лише, як метод вивчення сім'ї. Мета кожної з них ширша: переконати батьків в тому, що вони й вихователі пройняті спільною турботою про долю й виховання дитини, що педагог спроможний завдяки своїй професійній підготовці й досвіду допомогти сім'ї в розв'язанні виховних питань. Щоб залучити родину до роботи в групі пропоную використати анкету «Огляд інтересів родини». (додаток 12). На перших батьківських зборах пропоную виготовити «Руку допомоги». (додаток 13)

РОЗДІЛ II. СТРАТЕГІЇ СПІЛКУВАННЯ З СІМ'ЄЮ

Основою педагогічної взаємодії є спілкування, адже саме спілкування є і найважливішою умовою, і засобом розвитку особистості. Одним з видів педагогічної взаємодії є спілкування педагога з батьками вихованців, головна мета якого — побудувати партнерські стосунки та забезпечити психолого-педагогічний супровід сімейного виховання. Практика роботи переконує в тому, що для налагодження кращого контакту з батьками велику роль відіграє спілкування. (Спілкування - це процес обміну інформацією за допомогою вербальних та невербальних засобів). Вербальні засоби – це зокрема мова, голос, тембр, ритм, інтонація. Невербальні засоби – вираз очей, погляд, міміка, жести, поза, постава. Спілкування складний, багатогранний процес. Батьки піклуються про своїх дітей і хочуть, щоб вони були здоровими, перебували у безпеці, досягали успіху й були щасливими. І тут спілкування є вкрай важливе. І ось деякі поради щодо спілкування з сім'ями:

Завжди бути в гарному настрої і бути приємним у спілкуванні;

Намагатися зрозуміти емоційний стан батьків;

Бути емоційно врівноваженим при спілкуванні з батьками, подавати приклад вихованості і такту;

У складній ситуації намагатися подавати приклад поступливості – цим своєї гідності опустити не можна, але зміцнити її можна;

відводьте час, створюйте можливості і заохочуйте сім'ї висловлювати свої ідеї, враження, очікування та тривоги, не перебивати їх;

знаходьте місце, де можна поговорити індивідуально, і завжди приймайте отриману інформацію як конфіденційну;

сім'ї діляться дуже особистою, приватною інформацією, і дуже важливо щоб ця інформація зберігалася конфіденційною.

У дошкільні роки дуже важливо, щоб сім'ї та працівники дошкільних закладів вільно спілкувалися між собою відносно дітей та їх занять. Садок і домівка дуже тісно пов'язані між собою, і чим кращим буде спілкування між цими обома сторонами, тим більшу підтримку отримуватимуть діти.

Спілкування з батьками може відбуватися формально: домашні візити, сім'ї в групі, бібліотека; і неформально: час приходу і забирання дітей, записки й блокноти, настінні бюлетені. (додаток 14).

2.1 Домашні візити

Своєчасно помітити і допомогти усунути хиби у взаєминах між дорослими і дитиною – обов'язок педагога. А для цього треба знати сім'ю вихованців уклад родинного життя, стиль спілкування. Два рази на рік плануємо відвідування дитини вдома (на початку навчального року та в кінці).

«Щоб добре знати дитину, треба добре знати сім'ю» - так вважав В. Сухомлинський. Такі домашні візити корисні як для вихователів так і для сімей. Потрібно завжди домовлятися про візит; планувати час, коли вся сім'я вдома; пояснювати мету приходу, тривалість. Прийти до дитини додому - це прийти в гості. Треба бути в гарному настрої, привітним, доброзичливим. Варто забути про скарги, зауваження, не допускати критики на адресу батьків, їхнього сімейного господарства, способу життя, поради (одиночні!) давати тактовно, ненав'язливо. Поведінка і настрої дитини (радісний, розкутий, притихлий, збентежений, привітний) також допоможуть зрозуміти психологічний клімат родини. Малюкам дуже подобається показувати свою кімнату, окремі іграшки, домашніх тварин та інші важливі для неї предмети. Під час такого спілкування можна більше дізнатися про культуру сім'ї, її вподобання, зв'язки, стиль спілкування та особливі уміння таланти, які члени сім'ї могли б присвятити малим дітям. За результатами складаю «Соціальний портрет сімейного виховання». (додаток 8). Але це не є єдиний спосіб отримання інформації про сім'ю. Для цього також використовуємо анкети, тести. (додаток15,16,17).Також потрібно знаходити час провідати малят, які довго хворіють. Це допомагає встановленню особистісного контакту, дає змогу об'єктивно з'ясувати педагогічну позицію сім'ї. Намагатися тактовно допомогти родині зрозуміти та виправити якісь помилки або вжити рішучих заходів щодо оздоровлення виховної ситуації в сім'ї в цілому.

2.2 Бібліотека

Для батьків в групі створена бібліотека в якій батьки можуть винаймати книги чи іграшки, зазначаючи у формулярі прізвище того, хто винаймає, що беруть і на який термін. Батьки мають можливість в домашніх умовах знайомити дітей з дитячими творами, які відповідають віковим особливостям розвитку дітей, а також пропонуються книжки та брошури для батьків про ріст і розвиток дітей. Також пропонується батькам виготовляти книги власними руками, що є одним із способів залучення сім'ї до навчально-виховного процесу.

2.3 Сім'ї в групі

Однією із стратегій формального спілкування є залучення сім'ї в групу. І як показує практика батькам потрібно дати хоча б мінімум педагогічних знань, щоб вони стали вихователями власної дитини. А це можливо коли батьків залучати до навчально – виховного процесу. Дуже доречними стануть Дні відкритих дверей. Це дає змогу батькам відчувати себе причетними до програми, вільно спілкуватися із друзями своєї дитини, бачити свою дитину у взаємодії з іншими, переносити набуті знання додому. Батьки можуть навчати дітей спеціальним навичкам (гурткова робота). Їх можна залучати до ігрової діяльності, занять проведення екскурсій підготовки до вистав чи розваг, безпосередньо приймати участь в них. (додаток19). Приносити матеріали в групу, допомагати в оформленні групової кімнати. Різноманітна й цікава спільна діяльність зближує батьків і дітей, сімейне і суспільне виховання. Бути в центрі подій, які відбуваються в

нашій групі, допомагають батькам різноманітні виставки, в яких батьки разом з дітьми приймають активну участь: «Овочева ярмарка» (до тематичного циклу «Ходить осінь в садках, по городах»), «Королівство квітів» (тематичний цикл «Квіти в нашому житті»), «Для рідної матері» (тематичний цикл «Хто на світі найдорожчий»). Скільки захоплення було в очах кожної дитини, коли вона ділилася враженнями про спільну роботу з батьками. Як вони виготовляли книгу, чи готували подарунок для мами...

2.4 Батьківські збори і зустрічі

Батьківські збори і зустрічі є дуже важливі в програмі «Крок за кроком». Педагоги, як відомо, люблять повчати. І не лише дітей, але й їхніх батьків. І уроки ці називаються батьківськими зборами. А якщо ризикнути і поглянути по новому на батьківські збори. Потрібно надати можливість батькам поспілкуватися один і одним на сімейних зустрічах. Існує декілька типів сімейних зустрічей: інструктивна (інформаційні семінари), дорадчі (батьківські ради), неформальні зустрічі (святкові вечори, екскурсії і т.д.), групи підтримки. Батьківські збори (зустрічі) проводяться один раз в квартал, але за необхідності можна частіше. Програма «Крок за кроком» радить проводити батьківські збори один раз на місяць. Їх потрібно проводити в різних формах, висвітлювати теми які найбільш цікавлять батьків і відповідають віковим особливостям дітей. Для того, щоб визначити запитання, які цікавлять батьків, які є актуальні на даний час, скористайтеся «Скринькою запитань і пропозицій». Для ефективного проведення зустрічі (зборів) важливо забезпечити сприятливе місце. Так для вітання (ігор, рухавок) підійде килимок. Вербальний і невербальний

контакт у колі є зручнішим, всі учасники зустрічі знаходяться в однакових умовах. Це сприяє згуртуванню батьків, підвищується загальний рівень сприйняття і уваги учасників. Існує багато ігор і вправ, які розраховані на невеличкий простір. (додаток 19). Запрошення на збори потрібно надіслати всім батькам групи із зазначенням теми зібрання. (додаток 20). На збори запрошуйте спеціалістів, організуйте ігри, використовуйте наочний матеріал, роздатковий, якщо обговорюється розвиток дитини використовуйте магнітофонні записи, відео записи, фотокартки – все це допоможе батькам краще сприйняти інформацію. (додаток 21,22).

Макаренко А.С. в «Книзі для батьків» писав: «Біда мистецтва виховання в тому, що навчити виховувати можна тільки на практиці, на прикладі». Тому дуже важливо використовувати, як

теоретичну так і практичну частину під час зустрічей. Також потрібно, щоб батьки радилися один з одним (а не тільки з педагогом), адже батьки розуміють один одного зовсім інакше, ніж педагог розуміє їх. Щоб заохотити батьків до активного обговорення проблеми, запитання потрібно будувати так, щоб вимагала розгорнутої відповіді. Зустрічі мають сприяти формуванню позитивних емоцій у батьків, налагодженню доброзичливих стосунків у сім'ї. Якщо батьки не мають можливості бути присутніми на зустрічі, потрібно надіслати їм додому записку з переліком питань, які обговорювались, і висловити надію на те, що вони зможуть прийти на наступну зустріч. Саме на батьківських зборах формується загальна думка колективу батьків щодо актуальних проблем виховання і навчання малят, колективна відповідальність їх за всю групу в цілому і за кожну конкретну дитину, формується педагогічна культура батьківської громадськості. Ефективність батьківських зборів залежить від обраних

вихователем актуальних для батьків проблем і подальшого обговорення їх із ними. Особливу роль у спільній роботі з родинами вихованців відіграють батьківські комітети, які обираються на перших батьківських зборах, у вересні місяці. Вони допомагають в освітньо-виховній і в господарській роботі.

Пам'ятайте, мета батьківських зборів – підвищення виховних умінь та педагогічної культури батьків.

2.5 Час приходу і забирання дітей

Оскільки жоден метод спілкування не буде повністю придатний для всіх без винятку сімей, необхідно мати різноманітні стратегії спілкування для задоволення потреб різних батьків. Різні стратегії спрацьовують в різний час. Велика зайнятість батьків залишає сім'ям мало вільного часу для спілкування. Тому природні неформальні нагоди, є цінними можливостями для встановлення зв'язку між дитячим садком і сім'єю. Досвід роботи підказував, що ключова форма роботи з родиною – індивідуальні бесіди. Хоч ці бесіди короткочасні, та вони дають змогу зрозуміти окремі вчинки і переживання дітей, допомагають педагогам та батькам ближче познайомитися, тримати один одного в курсі життя дитини. Такі бесіди – перші кроки до добрих, довірливих взаємин між сім'єю та вихователем. Тематика бесід диктується життям дитини вдома та в дошкільному закладі: «Як відбувається фізичний розвиток дитини?», «Чим цікавиться?», «Режим роботи ДНЗ», отримати інформацію, як дитина поводить себе вдома, її відпочинок, розповісти батькам про успіхи їхньої дитини. (додаток 23). Також в ці години батьки можуть гратися з дітьми, читати книги, організовувати і проводити гурткову роботу, спілкуватися з іншими батьками. Розмовляючи з батьками, зробіть так, щоб вони почувалися комфортно і невимушено, але водночас зберігайте ділову манеру спілкування. Зберігайте конструктивну дистанцію, яка допомагає оптимальному спілкуванню. Для заохочення використовуйте короткі фрази, які засвідчують згоду, розуміння і спонукають батьків продовжити розповідь. Слова: «Так...», «Розумію...», «Звісно...», «Продовжуйте...», - запрошують говорити вільно і невимушено.

2.6 Записи і блокноти

Один з дієвих способів неформального спілкування є записки і блокноти «Батьківська пошта», «Телефон довіри». Надсилаються батькам коротку інформацію, повідомлення (по мірі необхідності не рідше одного разу на місяць). Ці записки розповідають про певні досягнення дитини, нові навички або поведінку. Також можна надсилати подяки батькам за допомогу в роботі. Батьки можуть розміщувати свою інформацію для вихователів, це дуже дієво, коли батькам легко викласти свої думки на папері. Будь-який член родини має можливість у короткій записці висловити сумніви з приводу методів виховання своєї дитини, звернутися по допомогу до конкретного фахівця тощо. Телефон довіри допомагає батькам анонімно з'ясувати які-небудь значимі для них проблеми, попередити педагогів про помічені незвичайні прояви дітей. Також телефон стає добрим порадиником, якщо дитина затримується, чи за поважними причинами не прийде до садочка. Бувають ситуації, коли і нам потрібно зателефонувати батькам. Головне, пам'ятати етичні норми спілкування з батьками. Це сприяє зміцненню взаємовідносин між вихователями і батьками.

2.7 Настінні бюлетні

Настінні бюлетені для батьків – це ще один неформальний спосіб спілкування з сім'ями. Інформація в настінних бюлетенях адресована безпосередньо батькам і містить в собі нотатки про основні події, розвиток дітей, їхнє харчування та інше що становить інтерес для батьків. (додаток 25). Ось деякі поради щодо використання настінного бюлетеня:

Розміщуйте інформацію на рівні очей середньої дорослої людини; Часто змінюйте, принаймні частину інформації; Пам'ятайте, що кожному подобається бачити малюнки та імена свої чи своїх дітей; Демонструйте роботи дітей; Подавайте інформацію коротко; Залучайте сім'ї до випуску бюлетеня; Розміщуйте особливі повідомлення, що відзначають роботу певних сімей.

Саме головне, кожна родина хоче прочитати, почути про свою дитину, а не про дошкільнят загалом. Багато хто послуговується принципом: я й сама журнали та книжки читаю, в Інтернеті інформацію знайти можу, а від педагогів вимагаю не теоретичних міркувань, а

конкретних результатів стосовно моєї улюбленої дитини. Зрештою, батьки, замовники наших педагогічних послуг і мають право вимагати. Отже, повинна надаватися така інформація:

Як почувалася дитина протягом дня, як поведилася на заняттях.

Чим цікавилася дитина, що їй більше подобалося, що було по силі, а що – не дуже.

Звісно, виконувати це правило краще не в формі „сухих” рапортів, а в лаконічних, але відвертих індивідуальних бесідах.

Коли контакт буде налагоджено, можна й до батьків висувати певні інформаційні вимоги, а саме, просити їх повідомити:

Як почувалася дитина ввечері після повернення з дитячого садка та вранці після пробудження;

Про що вона згадувала з радістю, а про що розповідала із сумом;

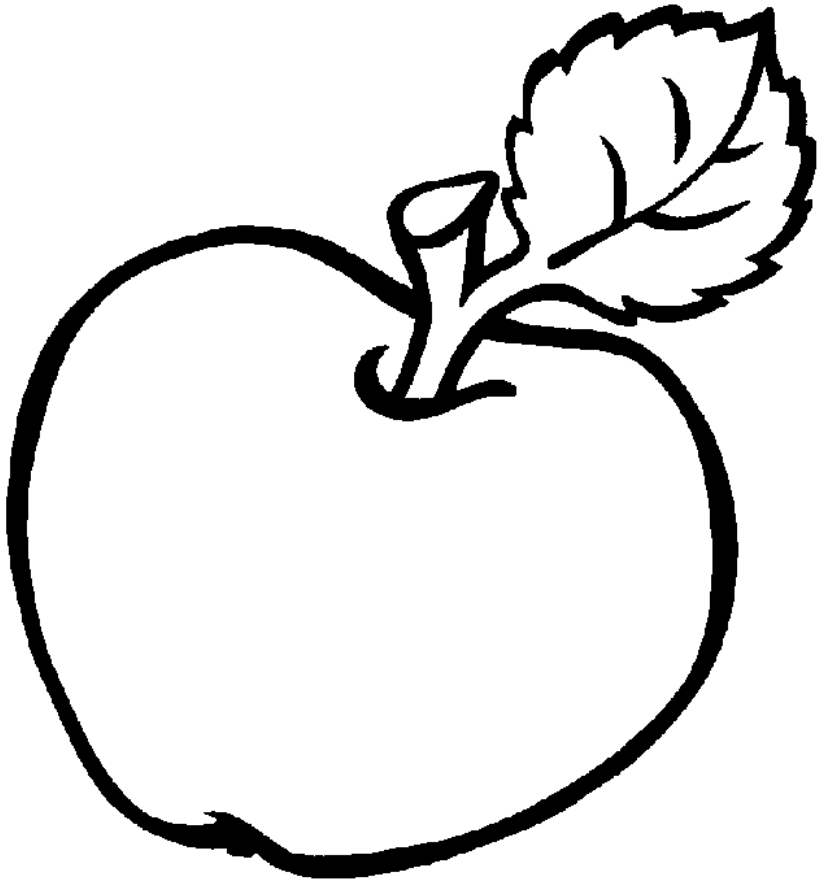
Який мала апетит вдома, чи не була втомлена;

Про свої побажання щодо участі дитини в будь-яких заходах, які відбуваються в групі.

Отже, можна виробити принципи диференційованого підходу до кожної дитини з орієнтуванням на її емоційний стан і стан здоров'я.

Мета і тематика газети може бути різна (опис останніх подій і заходів, що відбулися у садочку, поточні події, статті про розвиток дитини). (додаток 30). Газета повинна містити коротку інформацію, яку легко читати.

Що я очікую від дитячого садка?

Анкета: Розвиток дитини

1. Чи є у Вашої дитини проблеми з мовленням?
2. Чи має Ваша дитина проблеми зі здоров'ям?
3. Чи схильна Ваша дитина до простудних захворювань? Чому?
4. Чим захоплюється Ваша дитина?
5. Які улюблені заняття дитини, улюблені іграшки, ігри?
6. Чи боїться чогось Ваша дитина? З чим це пов'язано?
7. Які обов'язки вдома має і виконує Ваша дитина?
8. Чи забезпечується режим дня дитини в сім'ї?
9. Чи є у дитини якісь звички?
10. Які форми впливу на дитину Ви використовуєте вдома?
11. Чи може Ваша дитина: (якщо ні, то чому?)
  - а) користуватися ложкою або виделкою
  - б) мити та витирати руки
  - в) самостійно вдягатися
  - г) самостійно застібатися
  - д) залишатися наодинці з нянею без надмірного збудження.
12. Чи має Ваша дитина проблеми з їжею? сном?
13. Які продукти харчування Ваша дитина не сприймає та не любить, чому?
14. Чи є необхідність піднімати малюка під час сну?
15. Чи Ваша дитина: а) самостійно проявляє інтерес до головоломок, кубиків та інших ігор-конструкторів _____
  - б) вміє правильно тримати олівець
  - в) має навик до малювання та письма
  - г) віддає перевагу роботі правою рукою (лівою, обома руками)?
16. Чи вміє Ваша дитина :
  - а) кататися на триколісному велосипеді
  - б) кидати та ловити м'яч?
17. Чи Ваша дитина:
  - а) мала багато травм
  - б) губила речі частіше, ніж інші діти

в) обережна з речами

г) легко переносить подорожі

д) уміє користуватися сходами?

18. Чи Ваша дитина : а) дуже активна, б) спокійна, в) щаслива. г)

легко плаче, д) часто дратується

19. Чи Ваша дитина охоче вступає до спілкування?

а) з дітьми свого віку, б) з дітьми старшого віку. в) з незнайомими

дорослими

г) з близькими

20. З якими проблемами стикаються дорослі Вашої родини у вихованні дитини?

21. Ваші очікування (на що сподіваєтесь), віддавши дитину до нашого дошкільного закладу?

22. Які побажання є у Вас до дошкільного закладу?

Ми завжди готові вислухати Ваші пропозиції та поради по покращенню роботи нашого дошкільного навчального заклад

Додаток 3

Рекомендації батькам з підготовки дітей до дитячого садка

Зверніть увагу на домашній режим харчування та сну й потроху наближайте його до того режиму, що буде у дитячому садку.

Привчайте малюка до самостійності й доступного для його віку самообслуговування. Розповідайте дитині, що таке дитячий садок, навіщо туди ходять, чому ви хочете, щоб вона туди пішла. Проходячи повз дитячий садок, з радістю нагадуйте дитині, як їй пощастило - восени вона зможе ходити сюди.

Розповідайте рідним і знайомим у присутності малюка про свою удачу, кажіть, що пишаєтеся своєю дитиною, адже її прийняли до дитячого садка.

Учіть дитину гратися. Психологи виявили чітку закономірність між розвитком предметної діяльності та її звиканням до дитячого садка. Найлегше адаптуються малюки, які вміють довго, різноманітно й зосереджено діяти з іграшками. Уперше потрапивши до дитячого садка, вони швидко відгукуються на пропозицію погратися, з інтересом досліджують нові іграшки. Дитина, яка вміє гратися, легко йде на контакт із будь-яким дорослим.

Робіть разом з дитиною нескладну систему прощальних знаків уваги, так їй буде легше відпустити вас. Пам'ятайте, що на звикання дитини до дитячого садка може знадобитися до півроку.

Розраховуйте свої сили, можливості і плани. Чим з більшою кількістю дітей і дорослих, з якими дитина спілкуватиметься у дитячому садку, вона побудує стосунки, тим швидше вона звикне. Допоможіть їй у цьому.

Познайомтесь з іншими батьками та дітьми.

Відвідайте разом з дитиною прогулянки у дитячому садку. Дорогою у дитячий садок обговоріть з дитиною, що на неї чекає. Дуже важливо, щоб

розмови про дитячий садок супроводжувалися лише позитивними емоціями. У Вас має бути спокійний голос і впевнена інтонація.

Ніколи не лякайте дитину дитячим садком. Приблизно за тиждень першого відвідування дитячого садка попередьте дитину про це, щоб

вона спокійно очікувала майбутню подію. Прийоми, що полегшують дитині ранкові прощання.

Навчіться прощатися з дитиною швидко. Не затягуйте розставання. Інакше малюк відчує ваше занепокоєння і йому буде ще складніше заспокоїтися. Покладіть малюку до кишеньки яку-небудь пам'ятну річ, що нагадуватиме про вас, як сильно ви його любите. Ніколи не намагайтеся «вислизнути» непомітно від дитини, якщо хочете, щоб вона вам довіряла.

Вигадайте забавний ритуал прощання й строго дотримуйтеся його, наприклад завжди цілуйте дитину в щічку, а потім ніжно потріть носиками або що-небудь подібне.

Не намагайтеся підкупити дитину, щоб вона залишилася у дитячому садку за нову іграшку.

Чітко дайте дитині зрозуміти, що хоч би які істерики вона влаштовувала, їй все одно доведеться йти до дитячого садка. Якщо ви хоч раз піддастесь дитині, надалі вам буде вже набагато складніше впоратися з її вередуваннями й слізьми.

**Пам'ятка для батьків діти яких збираються відвідувати
дошкільний навчальний заклад**

1. Розкажіть дитині, що таке дошкільний навчальний заклад, навіщо туди ходять діти, чому ви хочете, щоб малюк пішов в дошкільний навчальний заклад. Зводіть його туди, щоб він представляв, що це таке.

2. Коли ви йдете повз дошкільного закладу, з радістю нагадуйте дитині про те, як йому пощастило – восени він зможе сюди ходити. Розповідайте рідним і знайомим в присутності малюка, що пишастеся своєю дитиною, – адже його прийняли в дитячий сад.

3. Поговоріть з ним, як з дорослим. Поясніть, що він буде ходити в садок, де багато дітей, з якими можна грати, і багато нових і цікавих іграшок.

4. Розкажіть йому, що дорослі “тітки”, з якими він там зустрінеться, будуть грати, співати й танцювати з ним, читати йому книжки, розповідати казки і завжди у всьому допоможуть.

5. Скажіть, що тепер вранці вся родина буде відправлятися на роботу, а після роботи мама або тато придуть за ним і заберуть додому.

6. Ознайомтеся з майбутньою вихователькою, нянечкою. Обов'язково скажіть вихователю, а краще залиште йому письмову пам'ятку, де перерахуйте: нелюбимі страви, продукти і ліки, що викликають алергію; щеплення, від яких у дитини медичний відвід; номери телефонів для зв'язку з вами в екстрених випадках. 7. Детально розкажіть дитині про режим дитячого садка: що, як і в якій послідовності, він буде там робити. Чим докладніше буде ваша розповідь – тим спокійніше і впевненіше почуватиме себе ваш малюк, коли піде в дитячий сад. Коли дитина бачить, що очікувана подія відбувається так, як було йому задалегідь “обіцяно”, – він відчуває себе впевненіше.

8. Поступово, протягом літа, влаштовує режим дня дитини подібний до режиму дня у дошкільному закладі, особливо якщо це стосується раннього вставання – не пізніше восьмої години ранку. Після обіду ваш малюк повинен спати не менше однієї години або хоча б полежати з книгою або з іграшкою. Підготуватися до сну слід не пізніше 21 години.

9. Корисно навчити користуватися горщиком. Відучити його від їжі із пляшечки з соскою. Постарайтеся навчити малюка самостійно їсти ложкою і пити з чашки.

10. Поговоріть з дитиною про труднощі, які можуть виникнути у нього в дитячому садку. Обговоріть, до кого в цьому випадку він зможе звернутися по допомогу, і як він це зробить. Наприклад: “Якщо ти захочеш пити, підійди до вихователя і скажи:” Я хочу пити “, і вихователь дасть тобі води. Якщо захочеш в туалет, скажи про це вихователям”.

11. Не створюйте у дитини ілюзій, що все буде виконано на його першу вимогу і так, як він хоче. Поясніть, що в групі буде багато дітей і іноді йому доведеться почекати своєї черги. Ви можете сказати малюкові: “Вихователь не зможе допомогти одягтися відразу всім дітям, тому тобі доведеться трохи почекати”.

12. Навчіть дитину знайомитися з іншими дітьми, звертатися до них по імені, просити, а не забирати іграшки, у свою чергу, пропонувати іграшки іншим дітям.

13. Ознайомтеся з іншими батьками та їхніми дітьми. Називайте інших дітей у присутності вашого малюка по іменах. Запитуйте його думку про нових друзів.

14. Вводити дитини в нову ситуацію треба поступово. У перші дні побудьте з ним якийсь час в дитячому садку, не йдіть відразу. А, прощаючись, обов’язково скажіть, що повернетеся за ним. Як правило, багато дітей через кілька днів звикають до нових умов.

15. Коли ваш син або дочка вперше відправляється в сад, не забудьте дати йому з собою свою іграшку: звична тепла річ, що пахне будинком, буде діяти на малюка заспокійливо, це для нього частинка дому, частинка безпеки.

16. Не забудьте так розпланувати свій час, щоб повністю звільнити собі першу пару тижнів, щоб зі свого боку допомогти дитині плавно пройти адаптацію в садку.

17. На перших порах намагайтеся приділяти своїй дитині потрібну увагу вдома і на прогулянках, нагадуйте ввечері йому про садок, про хлопців, про виховательці. Найголовніше – не бійтеся сліз дитини, адже він поки не може реагувати інакше! Не дратуйте дитини своїми сльозами

і нервозністю. Багато мам не можуть стримати емоцій при розлученні з дитиною вранці, коли дитина йде до групи. Якщо у мам не виходить бути витриманою, краще довірити татові відвести дитину в садок.

18. Постарайтеся бути терпимими в період адаптації дитини до дитячого садочку, не шкодуйте часу на емоційно-особистісне спілкування з дитиною, заохочуйте відвідування дитячого саду дитиною. Пам'ятайте, що дитячий сад – це перший крок у суспільство, імпульс до розвитку знань дитини про поведінку в суспільстві.

Консультація

Адаптація дитини до дошкільного навчального закладу

Початок відвідування дитиною дошкільного навчального закладу є новим етапом в її житті, тому краще підготуватися до нього наперед. Критерієм благополучного психологічного і фізичного стану дитини є її успішна адаптація. У тому випадку, коли дитина не справляється із завданням адаптації до нових умов, ми можемо спостерігати симптоми важкої адаптації. До них відносяться:

- порушення позитивного емоційного стану дитини;
- дитина багато плаче, прагне до емоційного контакту з дорослими або, навпаки, роздратовано відмовляється від нього;
- дитина випробовує складнощі зі встановленням контакту з іншими дітьми;
- порушення апетиту;
- порушення сну;
- хворобливо протікає розлука з рідними;
- знижується загальна активність;
- загальний пригнічений стан.

Проте в силах батьків запобігти подібним наслідкам відвідин дитячого саду. Для цього ми рекомендуємо скористатися наступними порадами.

1. В першу чергу, дорослі повинні вибрати садок, який справить на них гарне враження, познайомитися з педагогами-вихователями.

2. Приблизно за місяць можна починати готувати дитину психологічно — розповісти про те, що таке дитячий садок, хто туди ходить, що там відбувається, бажано, якомога частіше гуляти біля нього, щоб малюк звикав до території. Батько може поділитися з дитиною власними позитивними спогадами про перебування в саду. Проте одночасно з цим потрібно не «перегнути палку» — не варто дуже часто акцентувати увагу на майбутній події, що може викликати у дитини страх і невпевненість у власних силах.

3. Можна пограти з дитиною в гру «Дошкільний навчальний заклад». Роль малюка може виконувати або він сам, або яка-небудь

іграшка. Покажіть йому в грі, як можна познайомитися з однолітками, як вступити в гру. Хай в грі дотримується ритм життя в дитячому садку: ляльки снідатимуть, робитимуть зарядку, гулятимуть, обідатимуть, лягатимуть спати. Корисно продовжувати гру і тоді, коли малюк почне ходити в садок. У грі вам буде простіше прослідкувати, які проблеми і труднощі він випробує, допомогти йому справитися з ними.

4. В тому випадку, якщо дошкільний навчальний заклад знаходиться поблизу будинку, в майбутньому дитячому колективі у дитини, напевно, знайдуться знайомі діти. Саме з ними вона і спілкуватиметься в перші декілька днів — до тих пір, поки не знайде собі нових друзів. В тому випадку, якщо групу не відвідує жодна дитина, яка була б знайома вашому малюкові, краще наперед познайомити його з ким-небудь з дітей. Це допоможе їй швидше налагодити спілкування в колективі.

5. До режиму дошкільному закладі необхідно підготуватися також завчасно — зазвичай дітей приводять до 8 ранку, а забирають до 19 вечора, тиха година — з 13 до 15. Далеко не всі діти звикли прокидатися в 7 ранку, тому перебудовуватися під новий лад потрібно починати як мінімум за 2-3 місяці. Відправлятися до сну краще в 21.00.

6. У перші декілька днів, у жодному випадку, не слід залишати дитину більш, ніж на 2-3 години. Спостерігаючи за її реакцією, можна поступово збільшувати час перебування в дитячому садку. Рекомендації психолога: наступні — близько тижня забирати дитину з садка до денного сну, далі (при нормальному стані малюка) близько тижня — відразу після сну, а вже потім можна залишати на вечірню прогулянку. Як правило, в перші дні діти втомлюються як психологічно, так і фізично, тому, при нагоді, добре влаштовувати «розвантажувальні від садка» дні — один — два дні в тиждень залишатися з ним удома.

6. Їжа в дошкільному закладі відрізняється від домашньої, тому батькам варто завчасно підготувати дитину, привчаючи її до звичайної і здорової їжі — супів, каш, салатів і т.д. Якщо Ваша дитина не відрізняється хорошим апетитом, варто наперед поспілкуватися з вихователем — у жодному випадку не слід насильно примушувати дитину їсти.

7. Варто наперед привчати дитину до самостійності і навиків самообслуговування. Зовсім маленьким дітям допомагають одягнутися вихователі, в більш старшому віці дитина повинна вже дещо уміти і сама. Безумовно, навик самостійності виробляється не відразу. Проте в звичному домашньому середовищі дитині буде набагато простіше навчитися надягати колготки, застібати гудзики і т.д.

8. Збираючись в дитячий садок, можна, і навіть потрібно, дозволяти дитині брати з собою деякі іграшки, щоб вона принесла туди «частинку» рідної оселі. Хай іграшка ходить з дитиною в дитячий садок «щодня» і знайомиться там з іншими іграшками. Розпитуйте дитину, що з іграшкою відбувалося, хто з нею товаришував, хто кривдив, чи не було їй сумно (дітям легше говорити про свої відчуття від імені іграшки).

9. Під час прощання з мамою часто дитина починає вередувати — тримається всіма силами за маму, іноді навіть голосно кричить, ридає і влаштовує істерики. Потрібно спокійно поцілувати малюка, помахати йому рукою і «передати» до надійних рук вихователя (якщо вона сама відмовляється йти). Зазвичай, діти, особливо ясельного віку, плачуть хвилин 5-10 і заспокоюються. Залишаючи дитину, головне — не зникати раптово. Дитина повинна бачити, що мама йде і потім прийде. Потрібно детально пояснити дитині, що вона зараз робитиме: «Ти зараз пограєшся, поїси, поспиш, а я поки піду до магазину, куплю тобі що-небудь смачне. Потім ти прокинешся, а я вже за тобою прийшла».

10. У перші декілька днів дитина відчуває себе в дошкільний навчальний заклад скуто. Постійна заборона емоцій може привести до нервового зриву, тому в період адаптації дитині просто необхідно «випускати» емоції в звичній домашній обстановці, що не викликає скутості. Не лайте її за те, що вона дуже голосно кричить або швидко бігає — це їй необхідно.

11. Коли дитина знаходиться поза дошкільного навчального закладу, батькам потрібно прагнути присвячувати їй якомога більше часу — гуляти, грати, розмовляти.

12. Будьте у контакті з вихователями — цікавтеся поведінкою дитини в садочку, її відносинами з дорослими і однолітками, обговорюйте проблеми, що виникають. Зазвичай дитина звикає до нових

умов протягом 2-3 тижнів. В цей час вона може стати капризною, погано спати, плакати, коли бачить батьків. Не поспішайте негайно забрати малюка на домашній режим. Пройде небагато часу і вона звикне до нового спілкування. Іноді адаптація буває складною і тривалою, тоді дитина поводить себе агресивно або, навпаки, відчуває себе пригнічено, або малюк погано себе почуває, довго не засинає, відчуває страхи, прокидається з плачем. У такому разі краще звернутися до психолога або дитячого психотерапевта.

Якщо Ви помічаєте, що в спілкуванні Ваш малюк надмірно сором'язливий або конфліктний, не може розлучатися з Вами, і ці риси стали стійкими, краще звернутися до фахівця. Психолог допоможе визначити причину такої поведінки і справитися з проблемою

Додаток 6

**Психолого-педагогічні параметри визначення готовності
надходження дитини в дошкільний навчальний заклад (Печора К.Л.)**

Питання до батьків дитини	Параметри	Оцінка в
		балах
Яке з перерахованих настроїв переважає?	Бадьоре, врівноважене	3
	Дратівливе, нестійке	2
	Пригнічений	1
Як засинає Ваша дитина?	Швидко, до 10 хвилин	3
	Повільно	1
Що Ви робите, щоб дитина заснула?	Нічого	3
	Заколисують, лежу поряд і пр.	1
Яка тривалість сну?	Відповідає віку	3
	Спить менше норми	2
	Сон істотно порушений	1
Який апетит у Вашої дитини?	Хороший	3
	Нестійкий, виборчий	2
	Поганий	1
Проситься чи на горщик?	Проситься	3
	Ні, але буває сухий	2

	Ні, ходить мокрий	1
Як ставиться до висаджування на горщик?	Позитивно	3
	Негативно	1
Чи є негативні звички (смокче палець, розгойдування)?	Ні	3
	Є (які саме?)	1
Чи виявляє інтерес до іграшок, нових предметів і вдома, і у незнайомій обстановці?	Виявляє	3
	Тільки у звичні обстановці	2
Чи виявляє інтерес, активність при навчанні?	Виявляє	3
	Недостатньо	2
	Не проявляє	1
Ініціативний чи в грі?	Здатний сам знайти собі справу	3
	Грає тільки з дорослими	2
	Не вміє грати	1
Ініціативний у взаємовідносинах з дорослими?	Вступає в контакт зі своєї ініціативи	3
		2
	Сам не вступає в контакт, але спілкується з ініціативи дорослого	2
	Не йде на контакт з дорослими	1

Ініціативний чи у відношенні з дітьми?	Вступає в контакт зі своєї ініціативи	3
	Сам не вступає в контакт	2
	Невміє <u>спілкуватися</u> з дітьми	1
Чи був досвід розлуки з близькими?	Ні	1
	Так	2
Як переніс розлуку?	Дуже важко	1
	Спокійно	3

Виходячи з аналізу відповідей на запитання анкети, можна зробити висновки про рівень готовності дитини до вступу в дитячий дошкільний заклад. Максимальний показник по даній анкеті становить 44 бали і може свідчити про успішну адаптації дитини до умов дошкільного закладу. Мінімальна кількість балів - 16. Печора К.Л. пропонує обчислити середній бал за переліченими параметрами, по якому дається прогноз адаптації:

3 - 2,6 бали - готовий до вступу в групу раннього віку;

2,5 - 2 бали - готовий умовно;

2 - 1,6 бали - не готовий.

Бесіда

Виховання дитини в сім'ї

1. Умови життя дитини в сім'ї: режим; авторитет батьків; відносини дорослих і дітей.

2. Дитина – член в сім'ї; залучення дитини до спільних справ сім'ї.

3. Вимоги до дитини

4. Шкода від сліпої батьківської любові.

Рекомендації для батьків

1. Не виділяйте дитину як маленьку і тому користуємся особливим становищем у сім'ї. Набагато важливіше, щоб малюк відчував до себе рівноправність у сімейному колективі.

2. Не старте дитину в особливе положення: перший шматок, краще місце. Це сприяє вихованню егоїстичної схильності.

3. Вміти дитині відмовити твердо і рішуче, якщо помітно, що її бажання перебільшують можливості сім'ї або порушують зручність дорослих.

4. Вчити дитину рахуватися з інтересами і бажаннями старших. Не порушувати їх працю і відпочинок.

5. Відноситися до дитини, як до рівного члена сімейного колективу, з повагою.

6. Закріпити за дитиною постійне коло обов'язків і невідступно слідкувати за їх виконанням.

7. Вчити дитину спілкуватися з дорослими і однолітками.

8. Придивитися до дитини. Чи володіє вона якостями колективізму.

Додаток 8

Соціальний портрет сімей вихованців групи № ДНЗ № у 20 -

20 н.р. станом на .

Загальна кількість дітей - хлопчиків - дівчаток -

Відомості про батьків:

Освіта: з/о: мати - батько -

середня спеціальна: мати - батько -

вища: мати - батько -

Соціальний стан: повні -

Неповні - ,

з них: матері одиночки - вдови -

багатодітних сімей -

розлученні – прийомна сім'я -

благонадійні - неблагонадійні - сироти -

напівсироти – інваліди –

Хто займається вихованням: мати/батько –

мати –

Сім'я виховує: дитину –

2 дитини –

3 дитини –

Матеріальний рівень проживання: низький –

середній –

високий

Анкета-інформація про дитину «Що я можу сказати про себе»

1. Мене звати .....
2. Я народився (лася) .....
3. Моя сім'я складається .....
4. Я схожий (а) (на маму, татка, бабусю дідуса) .....
5. Ми живемо (адреса) .....
6. Маємо телефон (мобільний) .....
7. Моє перше слово .....
8. Мій характер (спокійний, сумний, веселий) .....
9. Поведінка вдома .....
10. Я люблю їсти (мене годують, їм самостійно)
    Що .....
- Коли .....
- Алергії .....
11. Розклад мого сну
    Вдень .....
- Вночі .....
12. Я в спілкуванні .....
13. Мене можна заспокоїти .....
14. Коли я щось хочу, добиваюся бажаного .....
11. Мої улюблені іграшки, ігри .....
12. Я щасливий коли .....
13. Я сумую коли .....
14. Моє саме велике бажання .....
15. Коли виросту я стану
    Ким .....
- Яким .....
16. Додаткова інформація про мене, якою я повинен (а) з вами поділитися .....

Навіщо прощатися з дитиною?

Напевно, багато дорослих переживали величезну спокусу взагалі уникати прощань: дитина відвернулась, а ти навшпиньки і - в двері. Звичайно, після таких розставань на душі кішки шкребуть і хочеться повернутися подивитися, як вона там (що, звичайно, не покращує настрої на роботі), зате сліз не було (або, принаймні, при тобі не було).

Такий спосіб будувати відносини з дитиною зовсім не добрий ні для малюка, ні для батьків.

Ось чотири причини того, чому тікати не прощаючись погано для дитини:

- дитина бачить, що батьки бояться прощань, і робить висновок, що розставання - це щось дуже страшне, тому вона сильніше намагається утримувати біля себе звичні й улюблені речі, дуже багато сил витрачає на контроль того, що в неї є, і їй не вистачає сил на нові знайомства, вона може цуратися нового або бути агресивною в нових контактах;

- дитина переживає, що батьки вважають її занадто слабкою особистістю для того, щоб справлятися з серйозними почуттями, вона може змиритися з тим, що вона «слабка» і «ранима», вести себе капризно і наслідувати маленьких, а може почати активно доводити, яка вона сильна і самостійна через агресивну поведінку з тими, з ким вона залишається без батьків. І те, і інше, на жаль, - помилкове обличчя маленької людини, а яка вона насправді - йому ще належить зрозуміти;

- дитина ревнує батьків до їхніх справ (до роботи, друзів, магазинів і перукарень), їй здається, що якщо батьки таємно тікають від неї кудись, значить, вони люблять щось там більше, ніж її тут, і їй важко буде навчитися поважати роботу батьків через ці ревності;

- дитина відчуває себе неповноцінним членом сім'ї: її обманюють, з її почуттями не рахуються.

А ось чотири причини того, чому тікати не прощаючись погано для батьків:

- дитина, яка побоюється нових контактів, буде сильніше і сильніше прив'язувати до себе маму, не дозволяючи їй відходити від себе (іноді ні на крок);

- дитина, яка з допомогою агресії доводить, що вона достатньо велика і сильна, щоб з нею говорили серйозно, завдає багато клопоту, сварки мам і тат з бабусями, нянями і вихователями;

- дитина, яка ревнує батьків до роботи і інших справ, змушує їх ділити життя на «сім'ю» і «роботу» і відчувати почуття провини;

- дитина, яка помітить, що його обманюють, може почати маніпулювати і завжди знайде спосіб змусити батьків переживати, нервувати і спізнюватися на свої важливі зустрічі: сльозами, скаргами, поганим сном, апетитом і поведінкою.

Можливо, хтось скаже: ну це вже ви занадто! Невже всі ці проблеми можуть обрушитися на батьків через таку дрібницю! Подумаєш, не попрощався з однорічним малюком! А от для дитини вміння прощатися і відпускати - зовсім не дрібниця, а важливий аспект істинно людських відносин. Може бути, перший в його житті досвід стосунків в соціумі, де ти - важливий, але ти - не один.

Як краще прощатися?

Спробуємо знайти рецепт доброго та корисного для дитини прощання. Для цього згадаємо, що ми знаємо про бажання малюка, і вирішимо, чого хоче дорослий.

Отже, дитина хоче:

знати, куди йде мама;

знати, коли вона прийде;

бути впевненою, що з нею нічого не станеться;

бути впевненою, що вона отримуватиме задоволення від того, що робить, і їй там не гірше (хоча і не краще), ніж тут.

У той же час дорослий хоче:

забезпечити безпеку дитини;

не спізнитися туди, куди йде;

залишити дитину в досить хорошому настрої;

повернувшись, побачити радість зустрічі в очах свого малюка.

Постараємося поєднати ці побажання в одній стратегії. Щоб не спізнюватися і мати можливість попрощатися з дитиною, зберіться на 5-10 хвилин раніше (більше не треба, щоб не перетворювати прощання в самостійну подію дня). Скажіть чесно дитині, куди і навіщо ви йдете (тільки дуже просто, наприклад: «Я йду в перукарню стригти волосся», або «Я йду на роботу друкувати на комп'ютері», або «Я йду до тітки Олени пити чай»). Не бійтеся, що дитина не зрозуміє слів: спокійна, відкрита інтонація підкаже їй, що те місце, куди йде мама, досить гарне, і справа, яку вона буде робити, - корисна і приємна. Скажіть точно малюкові, коли ви повернетесь. Для цього не потрібно говорити час за годинником (це маленькій дитині може бути не зовсім зручно і зрозуміло). Можна сказати: «Я прийду, коли ти поїси, погуляєш, поспиш». Дитині зрозуміліше конкретні описи подій, за якими вона і визначить час. Розкажіть синові чи доньці, з ким він залишиться і, головне, що буде робити: «Ти будеш з бабусею. Ви поїсте, потім погуляєте, потім пограєте, а потім будете мене разом зустрічати ». Не обіцяйте дитині «винагород» за те, що вона вас відпускає, але якщо вона попросить її щось принести, не відмовляйте. Якщо ж виконати її

прохання неможливо, відразу скажіть їй про це: «Ну ні, живого курчати я не зможу тобі принести ...» Навіть якщо дитина ні про що не просить, приносьте їй час від часу якусь маленьку приємну дрібницю (печиво, цукерку, яблуко, зошит), щоб вона відчувала, що десь далеко від неї ви про неї пам'ятаєте і готові до зустрічі.

Анкета: «Огляд інтересів сім'ї»

Ім'я дитини

.....

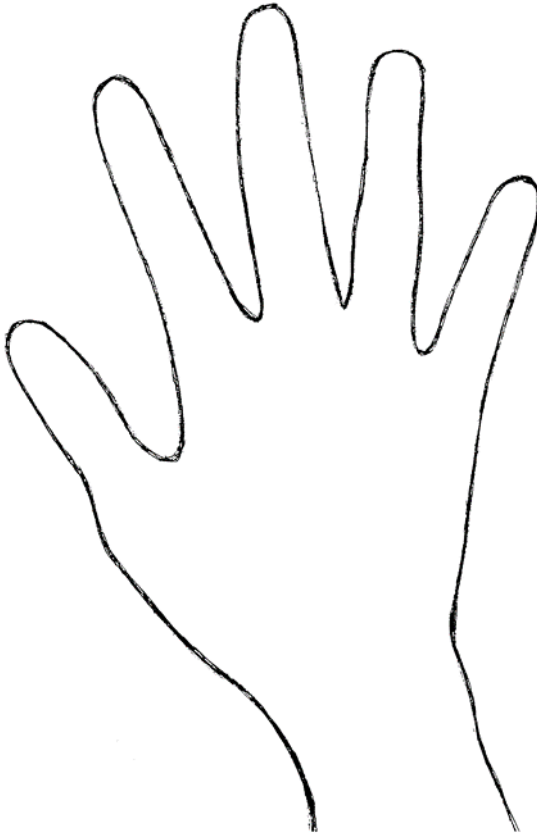
Імена батьків

.....

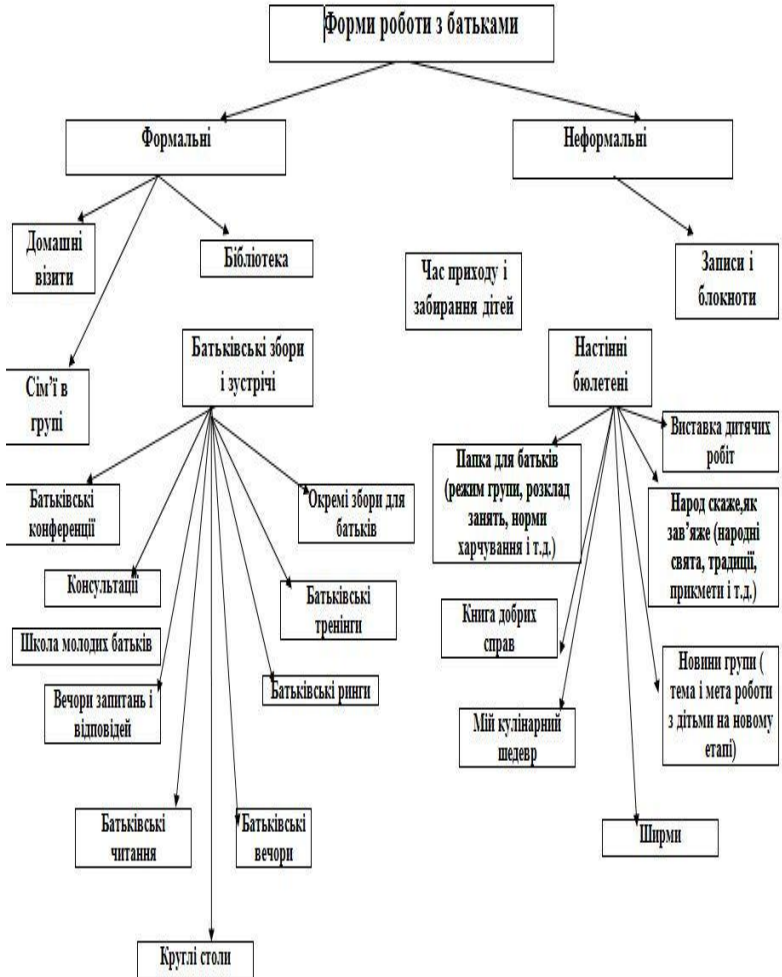
Нас цікавить	Мама	Тато
Щокварталу відвідувати батьківські збори	.....	.....
Працювати в групі з малюками (якщо так, які заняття Ви хотіли б проводити)	.....	.....
Читання, перегляд ілюстрацій	.....	.....
Образотворче мистецтво	.....	.....
Будівництво або виготовлення обладнання (на майданчику, в групі)	.....	.....
Допомога у проведенні екскурсій	.....	.....
Планування особливих подій (дні народження, свята)	.....	.....
Надсилання матеріалу з дому	.....	.....
Робота в спільній групі з батьками	.....	.....
Інше	.....	.....

Рука допомоги

Стратегії спілкування з сім'єю

Тест «Які ви батьки?»

Визначте фрази, які ви часто використовуєте в спілкуванні з дітьми.

Скільки разів тобі повторювати?

Порадь, будь-ласка, як мені вчинити в даній ситуації?

Не знаю, що я без тебе робила?

І в кого ти такий (а) удався (лась)?

Які в тебе чудові друзі!

Ну на кого ти схожий (а)?

Ти моя опора і помічник (ця).

Ну що в тебе за друзі?

Про що ти тільки думаєш?

Який (а) ти в мене розумний (а)?

А як ти вважаєш сину (донько)?

У всіх діти як діти, а ти!

Який (а) ти в мене кмітливий (а).

Ключ до тесту «Які ви батьки?»

7 – 8 балів – ви живите з дитиною душа в душу. Вона щиро любить і поважає вас. Ваші стосунки з дитиною позитивно впливають на становлення особистості.

9 – 10 балів – ви непослідовні у взаєминах з дитиною. Вона поважає вас, хоча й не завжди з вами відверта. На її розвиток впливають здебільшого випадкові обставини.

10 – 12 балів – вам необхідно бути уважним у ставленні до дитини. Ви користуєтесь у неї авторитетом, але авторитет не замінить вашої любові. Розвиток дитини залежить від випадку більшою мірою, ніж від вас.

13 балів – ви самі відчуваєте, що чините неправильно. Між вами та дитиною існує недовіра. Поки не пізно, спробуйте приділяти дитині більше уваги, враховувати її запити та інтереси.

Анкета «Ігри та іграшки в житті Вашої дитини»

1. Як Ви вважаєте, у які ігри повинна грати Ваша дитина?
  - а) розвивальні;
  - б) сюжетно-рольові;
  - в) рухливі.
2. Скільки іграшок у Вашому домі?
  - а) дуже багато;
  - б) досить для гри дитини;
  - в) замало.
3. Якою з іграшок найчастіше бавиться Ваша дитина?
4. Хто складає іграшки після закінчення гри дитини?
5. Що Ви робите, коли дитина не має бажання бавитися своїми іграшками?
  - а) купуєте нову;
  - б) пропонуєте зробити обмін;
  - в) починаєте грати разом з нею.

Тест для батьків «Чи можете Ви?»

Варіанти відповідей:

А - можу і завжди так роблю.

Б - можу, але не завжди так роблю.

В - не можу.

1. У будь-яку хвилину залишити свої справи і приділити увагу дитині.

2. Радитись з дитиною, не зважаючи на її вік.

3. Зізнатися дитині, що ваші дії стосовно неї були помилковими.

4. У випадку, якщо були не праві, вибачитися перед дитиною.

5. Володіти собою і зберігати спокій, навіть якщо вчинок дитини вивів Вас із рівноваги.

6. Поставити себе на місце дитини.

7. Повірити хоча б на хвилину, що Ви - добра фея (добрий король).

8. Розповісти дитині повчальну історію зі свого дитинства, яка показує Вас не зовсім у вигідному світлі.

9. Завжди уникати слів, які можуть поранити дитину.

10. Пообіцяти дитині виконати її бажання за умови її гарної поведінки.

11. Виділити дитині один день, коли вона зможе робити все, що забажає, і вести себе, як захоче.

12. Не реагувати, якщо ваша дитина незаслужено вдарила, образила іншу дитину.

13. Не звертати увагу на дитячі сльози та прохання, якщо ви впевнені, що це каприз, швидкоплинна примха.

Порахуйте бали:

А - 3 бали, Б - 2 бали, В - 1 бал.

Якщо Ви набрали від 30 до 39 балів.

Ваша дитина - найбільший скарб к вашому житті. Ви намагаєтесь не тільки зрозуміти, але й пізнати її, ставитесь до неї з повагою, дотримуетесь найбільш прогресивних методів виховання. Ви на правильному шляху і можете розраховувати на гарні результати.

Якщо Ви набрали від 16 до 30 балів.

Піклуватися про дитину для Вас найголовніше. Ви маєте здібності вихователя, але па практиці не завжди послідовно і цілеспрямовано їх використовуєте. Інколи Ви дуже суворі або занадто м'які, крім того, маєте схильність до компромісів, що послаблює виховний ефект. Вам слід серйозно замислитися над своїм підходом у вихованні дитини.

Якщо Ви набрали менше 16 балів.

У Вас серйозні проблеми у вихованні дитини. Вам не вистачаєш або знань, або бажання і прагнення виховати дитину творчою особистістю, а, можливо, і того, й іншого. Ми ралимо Вам звернутися за допомогою до спеціалістів - педагогів та психологів, ознайомитися з літературою з питань сімейного виховання. Не забувайте, що формування особистості - дуже складний і відповідальний процес. Ось чому виконання батьківського обов'язку приносить людині найбільш моральне задоволення.

**Спортивне свято для дітей та їх батьків
«Весела подорож в Парк здоров'я»
Для дітей старшого дошкільного віку**

Мета: Здійснювати тісний зв'язок між дитячим садом і сім'єю, між дітьми та їхніми батьками в рухово-ігрової діяльності. з фізичного виховання дітей. Виховувати почуття взаємодопомоги, об'єднувати дітей і дорослих загальними радісними переживаннями.

Створювати настрій у дітей і батьків, щоб радісне відчуття супроводжувало їх протягом усього свята. Сприяти зміцненню здоров'я, прояву рухових вмінь і навичок у нестандартних умовах. Хід спортивного свята:

Ведучий: Здравствуйте, мої друзі !Дорослі і діти!

Дуже раді бачити вас, у світлих стінах цих!

Сьогодні, в цей літній день, ми відкриваємо «Парк здоров'я, радості і веселих атракціонів»!

Швидше, швидше, швидше, своїх збирайте дітей.

Швидше, швидше, швидше - парк приймає гостей!

(Під музику в зал входять батьки з дітьми двох старших груп. У руках у них м'ячі, скакалки, обручі. Вишиковуються парами і ланки, і починається перегук).

1-й дитина. Щоб сильними ми стали, щоб спритними ми були.

Батьки. Парк здоров'я неодмінно, потрібно всім нам відвідати.

2-й дитина. Парк дає нам насолоду, парк дає нам натхнення.

Батьки. Піднімає настрій, продовжує наше життя.

3-й дитина. А здоров'я - це сила, а здоров'я - це сміх.

Батьки. Адже здоров'я - це радість, і у всіх справах успіх.

4-й дитина - От уже сніг останній тане. Птахи з півдня прилітають.

Батьки. І під дахом цілий день, співає дзвінка крапель!

5-й дитина. Ото сну і негоди оживає вся природа.

Батьки. Розцвіли в усмішках особи, значить будемо ....

Всі разом. Веселитися!

Ведучий. А зараз ви розсідаються зручніше, а я вас познайомлю з дирекцією нашого парку (членами журі).

(Вбігають два клоуна.)

1-й клоун. Запрошуємо ми всіх вас на гуляння зараз!

2-й клоун. Чекає не просто вас гуляння, а сімейне змагання!

1-й клоун. Увага! Увага! Перше завдання.

2-й клоун. Будьмо разом всі грати, гру «Кенгуру» називати.

Гра-естафета «Кенгуру» (стрибки на м'ячах-кенгуру).

Гра проводити по командах. Спочатку змагаються діти між собою, потім їх батьки.

Ведучий. А тепер слово дирекції нашого парку.

(Оголошуються результати першого конкурсу).

Ведучий. А зараз, я запрошую вас на ставок. Так, дійсно, ви не помилилися, в нашому парку є ставок, і там живуть веселі жабенята, які хочуть вас повеселити.

1-й жабеня. Ми - жаби-шкреботушки, нерозлучні подружки.

Животи зелені, з дитинства загартовані!

2-й жабеня. Ми не плачемо, дружимо, не лаємося.

Цілий день по калюжах скачемо, спортом займаємося.

Комплекс ритмічної гімнастики з елементами акробатики «жабенята».

1-й клоун. Чи не час нам розім'ятися, у спритності позмагатися?

2-й клоун. Всі учасники сюди, починається гра.

Гра починається, «Клоун» називається!

Проводиться гра-естафета «Клоун».

Батьки крокують великими кроками, а дитина проповзає під ногами, як у цирку.

Ведучий. Тепер слово нашому журі.(Слова журі) Сьогодні в нашому парку ми будемо справляти новосілля для птахів.

Через море. Через гори. Зграйкою птиць в парк летять.

Ми для них побудуємо місто, пташиний місто - Птахоград.

Комплекс ритмічної гімнастики «Будиночок».

В кінці заняття діти з модулів будують шпаківні.

1-й клоун. Ей, хто сміливий - підходь! Найспритніший - виходь!

2-й клоун. Пограти, повеселитися. І на татові покататися! Гра-естафета «Гачка» Грають хлопчики і їх тата. Спочатку йдуть парою:

хлопчик - «тачка», тато його тримає за ноги, хлопчик йде на руках, назад хлопчик їжі на татові верхом. Гра проводиться двома командами.

1-й клоун. Продовжуємо ми гуляння грою на вдягання.

2-й клоун. Мами, мами, хто сміливіше, виходьте скоріше. Гра «На прогулянку»

Мами з зав'язаними очима одягають своїх доньок на прогулянку.

Ведуча. У парку зазвичай відпочивають діти, а от у нашому парку навіть дорослі перетворюються на дітей. Танець батьків «Карапузи» Ведучий. А тепер, слово надається журі.

Дитина. Наші тата молоді, наші тата вдалі, спритні і сміливі.

1-й клоун. Після мами перші!

2-й клоун. Переглянути хотілося нам би, на що здатні наші тата?

1-й клоун. Ей, чоловіки, хто готовий? Починаємо бій півнів! Гра «Бій півнів»

З гімнастичної лавки скидають один-одного подушками. Спочатку батьки-тата, потім хлопчики за бажанням.

1-й клоун. У силі та спритності - все це знають - мами татам не поступаються.

2-й клоун. Зараз покажемо вам ми, на що здатні мами.

(Мами показують «берізку», «місток», «кошик». Потім ці ж вправи виконують дівчинки.)

Ведучий. Здорово грали, дружно. Відпочити тепер нам потрібно.

(Слово дирекції парку. Підведення підсумків, роздача призів.)

Загальний танець батьків і дітей «Сюрприз»

Ведучий і клоуни. Спасибі, що парк ви наш відвідали,

Трішки здоров'я ми вам подарували!

Адже це чудово - жити в радості, щастя!

Давайте дружити з фізкультурою частіше!

**Ігрові вправи, які можна використати
під час зустрічі з батьками**

Рухавки – вітання:

Мета: Створити атмосферу довіри. Зняти втому після робочого дня, напруження на фізичному, інтелектуальному та емоційному рівні, підвищити загальний енергетичний рівень батьків. Сприяти впевненості у собі, бути відкритою і готовою до співпраці. Пробудити інтерес і зацікавленість.

Вправа «Привітаннячко»

Батьки стоять у колі, передаючи іграшку один одному говорять:

Я – Валентина, передаю іграшку Галіні.

Я – Галина, передаю іграшку Тетяні.

При цьому учасники посміхаються і дивляться в очі один одному.

Правила роботи в групі

Запропонуйте батькам розробити правила роботи під час даної зустрічі. записати їх на плакаті. Дотримуватися протягом зустрічі дані правила.

Вправа «Ланцюжок»

Учасники стають у коло, і кожен представляє себе, продовжуючи фразу: «Моя дитина сказала б про мене, що...»

Варіанти речень:

Я відчуваю себе щасливою, коли...

Я мрію про те, коли...

Я люблю, коли...

Вправа «Початок – кінець»

Мета: дізнатися з яким настроєм прийшли батьки на дану зустріч, і як він змінився протягом даної зустрічі.

На фланелеграфі розміщено аркуш паперу (дерево, квітка...). На початку зустрічі батькам пропонується домалювати на кружечках смайликах свій настрій на початку зустрічі (радісний, веселий, сумний, спокійний, злий...). Так само в кінці зустрічі батьки визначають свій настрій. Порівнюючи перший і другий плакати, вихователь отримує для себе певну зворотну інформацію.

Вправа «Паркан»

Мета: Організувати батьків діяти самостійно, підгрупами, групою, бути оригінальними. Активізувати батьків до співпраці. Підготувати тіло і мозок учасників до роботи.

Учасникам пропонується побудувати паркан самостійно, ускладнюємо – підгрупами (рядами, столиками...), усією групою. Також можна побудувати будинок для жирафа, сонце...

За допомогою цієї вправи відбувається контакт частинами тіла, батьки стають активними учасниками, співпереживають, вболівають.

Вправа «Серце»

Мета: Налагодити процес спілкування. Зняти напругу з учасників зустрічі. Створити атмосферу довіри і співпраці.

За допомогою великих і вказівних пальців робимо серце. Воно саме красиве, рідне, найкраще, бо воно належить Вам. З'єднайтеся з ким Ви хочете. (Процес спілкування почав відбуватися). Наші серця працюють в

одному ритмі тук – тук, тук – тук...Поглянемо у відкрите серце. (Дивимось в утворене серце). Ваші серця посміхаються один для одного.

Вправа «Слова»

Мета: вчити батьків добирати слова, які можна використовувати під час спілкування з дітьми для творчих ігор з дітьми.

Називаємо «солодкі» слова, «сумні», «радісні»...Для ускладнення можна запропонувати називати слова на даний звук.

Вправа «Позитивне мислення»

Мета : Відстежити емоції, почуття, думки, навички позитивного мислення.

Десять мовних кліше «Не впади», «Не стрибай», «Не йди» і т.д.

Завдання: Переробити їх у позитивний варіант («Обережно», «Стій спокійно», «Постій», «Почекай»), парами грають кожне кліше.

Вправа «Зони спілкування»

Мета: Подати інформацію про зони спілкування та визначити свою оптимальну зону.

Учасників ділимо на дві групи. Запропонувати сісти на відстані 4м і поспілкуватися з партнером (так батьки спілкуються з дитиною, яка

знаходиться в другій кімнаті). Сісти на відстані 1, 2 – 3, 6м , що батьки відчують під час спілкування на такій відстані, їх думки. Поспілкуємося на відстані 46 – 1, 2м що відчуваєте. Що Ви відчуваєте, коли спілкуєтеся на відстані 15 – 46см.

Зони спілкування: 15 – 46см – інтимна зона; 46 – 1,2м – особиста зона; 1,2 – 3,6м – соціальна зона; від 3,6м – суспільна.

Вправа на завершення «Дерево сподівання»

Мета: З'ясувати здійснення, втілення очікувань батьків.

Кожному учаснику видають листочки, на яких вони пишуть, що вони очікують від зустрічі, і прикріплюють листочки до дерева. В кінці зустрічі прикріплюють квіти з власними результатами роботи, побажаннями.

Вправа „Хочу – боюся”

Складають два списки: „Я хочу, щоб моя дитина...” і „Я боюся, щоб моя дитина не...”. Тема для дискусії справді цікава.

Вправа „Розповідь за картиною”

Напередодні зборів діти передають свої враження в малюнках. На батьківських зборах ці малюнки роздаються батькам. Їм пропонується, по-перше, розповісти про те, що зобразили або хотіла зобразити їхня дитина на своєму малюнку. Отут для деяких батьків і педагогів можуть виникати різні повчальні несподіванки.

По-друге, прокоментувати, як виконання малюнка поєднується з особливостями характеру дитини.

І перше, і друге завдання краще проводити не у вигляді горезвісного фронтального опитування, а в парах.

Звичайно педагог не знатиме багатьох тем, що обговорюються батьківськими парами. Зате батьки виграють.

Вправа „Скринька запитань”

Суть „Скриньки запитань” у тому, що батьки складають один для одного запитання-записки, кладуть їх у скриньку, потім витягують: кому яка дістанеться. Як відповідати – радяться в парах.

„Скринька запитань зручна тим, що батьки бачать: до істини може бути допущений кожен із них. Це підносить їх у власних очах.

Вправа „Чарівний клубок”

Перший тур – естафетою батьки називають будь-яку позитивну якість. Якщо хтось розгубився або забув, то сусідам можна підказувати. Нехай

„чарівний клубок” пройде по рядах кілька кіл. У батьків від цього інтерес тільки зростає.

Другий тур – називаються негативні якості. І знову кілька кіл.

Третій тур – замість „чарівного клубочка” у руки дають шматок крейди. Кожен підходить до дошки і зліва записує одну із негативних якостей, які щойно звучали, а справа – одну з позитивних. А тепер потрібно поміркувати, яку з негативних якостей можна переробити в одну із записаних справа позитивних.

Другий варіант гри.

Кожна підгрупа батьків отримує зі скриньки ім’я негативного казкового героя (Баба Яга, Змій Горинич, Коцій Безсмертний...). Завдання: хто більше назве позитивних якостей в даних героїв.

Вправа «Яка вона, моя дитина»

Мета: Змусити батьків замислитися.

Запропонувати батьків обвести контур своєї руки. На кожному пальці відзначити риси характеру їхньої дитини. У центрі долоні зобразити символ – ким у сім’ї є малюк (зайчик, сонечко...)

Шановні батьки!

**Ми запрошуємо Вас на зустріч, яка відбудеться в четвер
11 вересня о 18.00**

Тема зустрічі: «Крок на зустріч»

**Разом з Вами ми обговоримо питання, пов'язанні з вихованням
і розвитком дітей раннього віку в сім'ї.**

**Крім того ми познайомимося один з одним. Подумаємо разом,
як нам зробити, щоб дітям радісно і цікаво жилося в групі.**

Ми чекаємо на Вас! Раді зустрічі з Вами!

**Перспективний план проведення батьківських зборів
(зустрічів, семінарів – практикумів...) у всіх вікових групах**

Ранній дошкільний вік			
п/п	№	Тема	Мета
	1	Крок на зустріч	Ознайомити батьків з умовами успішної адаптації дитини до дитячого садка; з показниками компетентності дітей раннього віку (3-й рік життя). Викликати у батьків інтерес до житті дитини в дошкільному закладі. Викликати у батьків бажання ділитися своїми знаннями і вміннями, бажання експериментувати, вчити отримувати задоволення від результатів роботи. Виховувати колективізм, прагнення працювати разом на благо і розвиток дитини.
	2	Якби усі мрії збувалися	Надати батькам можливість висловлювати власні думки, ділитися досвідом сімейного виховання, брати активну участь в обговоренні проблем сімейного виховання. Ознайомити батьків із правами дітей згідно Конвенції ООН про права дитини, формувати довічні стосунки між батьками і дітьми.
	3	Країна сенсорики запрошує	Викликати у батьків інтерес до життя малюків в ДНЗ. Зміцнити співпрацю сім'ї та педагогічного колективу. Збагачувати уявлення батьків по сенсорному розвитку дітей раннього дошкільного віку. Ознайомити батьків з іграми дітей даного віку по сенсорному розвитку, які можна організувати вдома разом з дитиною.

Молодший дошкільний вік		
1	Ігри, які люблять ваші діти	Розкрити значення спільних рухливих, спортивних ігор для фізичного розвитку дитини; познайомити з кращим досвідом сімейного ігрового дозвілля; розучити з батьками ігри на розвиток уваги, особистісних якостей дитини.
2	Яка вона, моя дитина?	Розвивати інтерес до пізнання своєї дитини, сприяти активній взаємодії з ним. Сприяти впевненості у собі, бути відкритою і готовою до співпраці. Емоційне зближення всіх учасників освітнього процесу, організація їх спілкування в неформальній обстановці. Формувати вміння критично оцінювати себе як батька, свою виховну діяльність.
3	Батьківська любов	Розвивати бажання виховувати дітей у гармонії, душевному спокої і рівновазі; бажання прививати дитині щедрість, чуйність, повагу до старших, увагу до рідних, близьких і всіх оточуючих людей. Розкрити сутність поняття «батьківська любов», ознайомити, на які типи поділяється батьківська любов; уточнити значення цього почуття у формуванні дитячої особистості.
Середній дошкільний вік		
1	Партнерська взаємодія з дитиною	Розширити можливості розуміння батьками своїх дітей; поліпшити рефлексію взаємин; формувати навички та ефективні засоби взаємодії з дитиною. З'ясувати сподівання і побоювання батьків; допомогти усвідомити відмінність між «світами» дитини і дорослого, емоційні переживання, мотивацію поведінки дітей.

2	Дошкільний навчальний заклад – сім'я – дитина	Налагодження взаємодії дошкільного навчального закладу з батьками. Створення дружніх і доброзичливих стосунків між батьками групи. Спонукаати батьків до вільного невимушеного спілкування. Формувати у батьків модель позитивних стосунків з дітьми. Створити ситуацію позитивного настрою.
3	Казка вчить, як на світі жити	Підвищувати рівень психолого-педагогічних знань батьків через формування у них свідомого розуміння власної активної позиції у збереженні та зміцненні здоров'я своїх дітей, їх вихованні; залучати до створення належних умов для успішної життєдіяльності, безпеки спілкування дитини в соціумі та її розвитку як у сім'ї так і в дошкільному навчальному закладі. Через казкові сюжети закріпити знання батьків про правила особистої безпеки дитини під час спілкування з незнайомими людьми; за допомоги казки учити розрізняти рідних і чужих людей, довести до розуміння правила спілкування та поведіння з цими людьми. Використовуючи казку учити робити висновки про те, що може трапитися, якщо дитина не буде дотримуватися правил спілкування з незнайомцями; пояснити до чого призводить спілкування з незнайомими людьми; виховувати вміння не розгублюватися у різних життєвих ситуаціях. Моделювання навички поведінки з незнайомцями; виробляти вміння говорити «Ні» у критичній ситуації. Формувати навички роботи в команді.

Старший дошкільний вік

1	Я - казка	<p>Викликати у батьків інтерес до виховного значення казки в житті дитини. Викликати у батьків бажання ділитися своїми знаннями і вміннями, бажання експериментувати, вчити отримувати задоволення від результатів роботи. Ознайомити батьків з педагогічними ідеями В.Сухомлинського і Ш.Амонашвілі щодо знайомства дітей з казкою. Виховувати колективізм, прагнення працювати разом на благо і розвиток дитини</p>
2	Правове виховання	<p>Продовжувати ознайомлювати батьків з визначальними положеннями Конвенції ООН про правове виховання дитини та з системою нормативного забезпечення прав дітей на державному рівні. Продемонструвати батька, що порушення прав дітей – це не абстрактна категорія, відображена в правових документах, а явище, з яким ми стикаємося в повсякденному житті. Розширити знання батьків про праводитини на ім'я. Формувати практичні навички захисту прав дитини. Викликати інтерес до глибокого обґрунтування проблеми.</p>
3	Ми майбутні школярі	<p>Розвивати інтерес батьків до педагогічної та психологічної літературі. Актуалізувати знання батьків з проблеми психологічної готовності до школи. Обговорити з батьками проблему психологічної готовності до шкільного навчання. Створення умов для включення батьків майбутніх першокласників в процес підготовки дитини до школи. Дати практичні рекомендації по підготовці дитини до школи. Формування активної педагогічної позиції батьків. Озброєння батьків психолого-педагогічними знаннями і вміннями.</p>

Розгорнуті батьківські збори згідно перспективного плану

Батьківські збори

Тема: Крок на зустріч

Мета: Ознайомити батьків з умовами успішної адаптації дитини до дитячого садка; з показниками компетентності дітей раннього віку (3-й рік життя). Викликати у батьків інтерес до життя дитини в дошкільному закладі. Викликати у батьків бажання ділитися своїми знаннями і вміннями, бажання експериментувати, вчити отримувати задоволення від результатів роботи. Виховувати колективізм, прагнення працювати разом на благо і розвиток дитини.

Попередня робота: запросити на зустріч психолога; надіслати запрошення для всіх батьків групи; розмістити запрошення на збори в батьківському куточку за тиждень до зустрічі.

План

1. Вступна частина
2. Рухавка вітання
3. Вправа «Знайомство»
4. Вправа «Квіточка»
5. Виступ психолога
6. Консультація «Що ваш малюк має вміти»
7. Заключне слово. Притча про розуміння.

Хід зборів

На бейжиках батьки пишуть свої імена або, як вони хочуть, щоб до них сьогодні зверталися.

Батьки і діти

Батьки і діти — це любов і сльози,
Це вічне щастя і одвічний біль.
Це сонце і тепло, сніги й морози,
Мед на уста й на вічні рани сіль.
Як на троянді — колючки і квіти,
Так і в житті є радість і печаль.
Високі мрії й дуже різні діти...
Чомусь таке трапляється, на жаль.

Всім хочеться все мати в ідеалі,
Причому водночас і без зусиль.
Щоб щастя без труда та без печалі
Пливло саме у руки звідусіль.
Та у житті такого не буває.
Запам'ятати треба в чому річ:
Зоря щаслива лиш тоді засяє,
Якщо трудитись будеш день і ніч.
А діти — це і щастя, і турбота,
Відповідальність і тривога теж.
Без відпочинку й вихідних робота,
Любов така, яка немає меж.

Рухавки – вітання:

Мета: Створити атмосферу довіри. Зняти втому після робочого дня, напруження на фізичному, інтелектуальному та емоційному рівні, підвищити загальний енергетичний рівень батьків. Сприяти впевненості у собі, бути відкритою і готовою до співпраці. Пробудити інтерес і зацікавленість.

Наприклад: Я-Марія отримала м'яч від Віти і передаю Олі.

Вправа «Знайомство»

Мета: назвіть риси характеру або якості, які характеризують вашу дитину і починаються з перших літер імені.

Наприклад: НАСТЯ Н-наполеглива, А-активна, С-спритна, Т-творча, Я-яскрава.

Вправа "Квіточка"

Мета: саморефлексія особистих якостей, необхідних вихователю в роботі з дітьми.

Матеріал: ватмани з намальованими квітами, фломастери або олівці.

Учасники об'єднуються у три підгрупи – "Ромашки", "Троянди" і "Волошки".

Вихователь: Перед вами намальована квіточка, в центрі якої вихователь. Але погляньте – пелюстки її порожні. Намалуйте на

пелюстках риси характеру, які повинен мати та виявляти у своїй роботі гуманний педагог.

Кожна підгрупа виконує завдання, після чого презентує всім свою колективну роботу.

Виступ психолога «Адаптація дітей до умов дошкільного закладу».

Ознайомити батьків з показниками компетентності дитини третього року життя.

Притча про розуміння.

Одного разу до мудреця з далекої країни прийшли гарні молодичі.
- Мудрець, ми чули, що ти дасш усім мудрі поради, виводиш на правильний шлях, відкриваєш істину. Допоможи й нам! Старше покоління в нашому поселенні перестало нас розуміти, з ними дуже важко жити. Як нам бути далі, що нам робити? Мудрець подивився на них і запитав:

- А на якій мові ви говорите?

- Наше молоде покоління говорить тарабарською.

- А ваші старші наставниці?

Задумалися молодичі й зізналися:

- А ми не знаємо, ми в них не запитували.

Мудрець і відповів:

- Саме тому у вас і виходить їх тільки слухати, але не чути!

Вихователь: Шановні батьки, пам'ятайте: ваша дитина – дар, який потрібно розвивати і формувати. Саме від вас залежить те, яким стане цей подарунок долі. І весь педагогічний колектив нашого садочка буде допомагати вам виховувати ваших діток щасливими, розумними та здоровими.

А зараз пропоную намалювати портрети ваших дітей. А як це просто зробити я вам підкажу. Ліву руку стисніть в кулак та прикладіть її до аркушу паперу. Обведіть її олівцем. Вийшло лице. Намалюйте очі, ніс, губи, брови. Не забудьте про колір очей вашої дитини. Потім домалюйте волосся та вушка. Ось, портрет готовий. Обережно вирізаємо і приклеюємо на нашу з вами картину. (Батьки виконують завдання)

Вихователь: Ось і отримали наш портрет нашої групи «Чомучка». Я сподіваюся, що вашим діткам буде затишно і комфортно в стінах

нашого садочку. А зараз пропоную вам висловити свої враження від нашого заходу. (Батьки запалюють декоративні свічки і висловлюють свої враження)

Вихователь:

Я хочу щоб полум'я цієї свічі нагадало нам про те що:

Хай місяць обійде свій дім до світанку,

Від вас все залежить, чарівні матусі,

І сонечко ясне світитиме зранку,

Від вас наші милі красиві матусі,

Весною і влітку завітне земля,

Від вашого серця і щирої правди,

Хлібами рясними уродять поля...

Яку ви засієте дітям назавжди!

Дай, Бог, вам уміння і правди святої,

Щоб зло побороти для долі нової!

Дай, Боже здоров'я і довгого віку

Та років щасливих без ліку, без ліку!

Семінар-практикум для батьків

Тема: «Країна сенсорики запрошує»

Мета: Збагачувати уявлення батьків по сенсорному розвитку дітей раннього дошкільного віку. Ознайомити батьків з іграми дітей даного віку по сенсорному розвитку. Які можна організувати вдома разом з дитиною. Викликати у батьків інтерес до життя малюків в ДНЗ. Зміцнити співпрацю сім'ї та педагогічного колективу.

Попередя робота: Виготовлення посібників і дидактичних ігор по сенсорному розвитку. Добірка та оформлення рекомендацій з теми зборів. Виготовлення «сенсорної коробки» і підготовка для нього об'єкта. Оформлення наочної інформації: додатки, фотостенд «Ось як ми граємо», цитати. Виготовлення запрошення з дітьми (кольорові долоньки) для батьків. Оформлення виставки, присвяченої сенсорному розвитку (література, іграшки, дидактичні ігри, посібники, сенсорна коробка). Підготовка місця проведення зборів та необхідного обладнання. Купівля необхідного обладнання та матеріалу до зборів, декоративний гарбуз.

План:

1. Вступне слово.
2. Рухавка – вітання «Комплімент»
3. Міні – консультація «Розвиток сенсорних здібностей в малюків».
4. Створення проблемної ситуації. Д/гра «Чарівний мішечок».
5. Ігрові вправи.
6. Знайомство з сенсорною коробкою.
7. Підсумок.

Хід

Добрий день, шановні батьки! Ми раді зустрічі з вами. Спасибі, що ви знайшли час і прийшли на зустріч.

У вас на столах лежить папір. Напишіть, як ви хочете, щоб до вас сьогодні зверталися. (прикріплюємо бейжики)

Рухавка «Комплімент».

Щоб дитинство наших дітей було щасливим, основне, головне місце в їх житті повинна займати гра. У дитячому віці у дитини є потреба в грі.

«Гра пронизує все життя дитини. Це норма навіть тоді, коли малюк робить серйозну справу. У нього є пристрасть, і її треба задовольнити. Більше того, слід просочити цією грою все його життя. Все його життя - це гра» А.С. Макаренко

Маленькі діти - чарівні, азартні та щасливі шукачі пригод, які прагнуть пізнати світ. І, звичайно, своїми відкриттями дуже хочеться поділитися, особливо з тими, кого любиш найбільше. Але, на жаль, тато дуже зайнятий на роботі, а у мами стільки клопоту по будинку, що зовсім не залишається часу на своє чадо. І все ж ми впевнені, що необхідно знаходити час і можливість для того, щоб поспілкуватися з дитиною, пограти з ним і щось - то навчити. Сьогодні ми хочемо поділитися своїм досвідом роботи з дітьми і поговорити про сенсорні дидактичні ігри, в які ми граємо в дитячому саду і в які ми радимо грати вдома. І проведемо ми нашу зустріч не зовсім звичайно, у формі гри -подорожі в країну сенсорики. Але спочатку трохи в пам'яті освіжимо, що ж, це таке сенсорний розвиток.

Створення проблемної ситуації.

Перед нами виникла проблемна ситуація - дізнатися на дотик, що знаходиться в «Чарівному мішечку». (Вихователь пропонує трьом батькам визначити на дотик вміст мішечка). Батьки запускають руки в мішечок і обмацують предмет. (Вислуховуються і приймаються всі пропозиції).

Зараз ви потрапили в скрутну ситуацію. Таке буває часто, коли людина стомлений, збуджений, наляканий або зустрічається з невідомим об'єктом.

Дитину з народження оточує величезна кількість предметів і явищ, які володіють найрізноманітнішими властивостями і якостями. Для того щоб полегшити і прискорити процес формування уявлень про навколишній світ, необхідно навчати дитину основним розумовою діям і правилам сприйняття.

Сьогодні ми пропонуємо вам пройти той шлях, який проходить дитина при зіткненні з невідомим, познайомитися з утриманням та прийомами, які сприяють сенсорному розвитку дітей молодшого віку, познайомитися з дидактичними іграми, посібниками, спрямованими на засвоєння сенсорних еталонів. Наш майстер - клас навчатиме вас виготовляти сенсорні дидактичні ігри з непридатного матеріалу і малювати в нетрадиційній техніці. І в підсумку ви повинні дізнатися, що ж знаходиться в цьому ящику. А так як ви батьки маленьких дітей, а всі діти люблять грати, то я вам пропоную згадати дитинство і зрозуміти, як через дидактичну гру діти повинні засвоювати сенсорні знання.

Забудьте на час про те, що ви дорослі, станьте дітьми і давайте пограємо. Ви цього хочете? Тоді ми вирушаємо з вами в подорож у країну сенсорики!

(Звучить казкова мелодія «В гостях у казки»)

«Кольорові» ігри

Гра 1 . « Побудуємо вежу»

Мета : вчити розрізняти кольори за принципом «такий - не такий»

Висипте різнокольорові кубики на підлогу і запропонуйте малюкам побудувати башту, наприклад, червоного кольору. Покажіть дітям червоний кубик і поставте його на підлогу: «давайте побудуємо вежу такого кольору! Знайдіть такі ж кубики». Допоможіть малюкові

прикладати кубики до того, що вже стоїть в основі вежі і порівняти їх («такий», «не такий»). Якщо кубик такий, поставте його зверху. Якщо «не такий», запропонуйте принести інший кубик. В кінці гри назвіть колір вежі: «Ось яка у нас вийшла гарна червона вежа!». (демонстрація гри у відео матеріалі).

Наступного разу можна запропонувати малюкам самостійно побудувати вежі.

Гра 2. «Розклади по коробочках»

Мета: Вчити знаходити предмет певного кольору за зразком; закріплювати знання кольорів.

Матеріали: Невеликі предмети різних кольорів; маленькі коробочки, коробка побільше.

Поставте перед дитиною декілька маленьких коробочок і коробочку побільше, в якій перемішані предмети різних кольорів. Запропонуйте дитині розкласти предмети по коробочках відповідно до кольору

Форма (Трикутник, круг, квадрат)

Гра 1 «Чарівний мішечок».

Навчаються по черзі опускають руку в мішечок з дерев'яними геометричними фігурами і намагаються визначити форму попалася в руку фігури, потім дістають фігуру і називають її колір (наприклад, «трикутник, червоний»).

Гра 2 «Схованки». Ті фігури, які діти знають дістаємо з «чудесного мішечка» (5 штук) вихователь ставить до себе на стіл (або на складальне полотно) і просить запам'ятати їх розташування, потім накриває їх хусткою і непомітно прибирає одну з фігур. Після цього потрібно визначити, яка фігура «сховалася».

Гра 3 «Визнач форму». Кожному що навчається лунає набір різнокольорових геометричних фігур. Педагог демонструє картинки зі знайомими дітям предметами, навчаються повинні підняти геометричну фігуру відповідної форми.

3. Величина

В домашніх умовах крім складання звичайних пірамідок попросіть малюка перебрати квасоллю різного розміру, поскладати каструлі одна в одну за величиною, викласти кришки (різні за величиною)

4. Чарівний олівець.

Олівець нас навчатъ незвично малювати. (Батьки сідають за столи, на яких стоїть обладнання для нетрадиційного малювання)

Нетрадиційні техніки малювання в більшій мірі сприяють розвитку у дітей творчості та уяви. І одна з головних завдань такого малювання - сприяти накопиченню сенсорного досвіду і збагаченню чуттєвих вражень дітей, розвивати здатність дитини насолоджуватися різноманіттям і витонченістю форм, фарб, запахів і звуків природи.

Малювання незвичайними матеріалами, оригінальними техніками дозволяє дітям відчути незабутні позитивні емоції. Результат зазвичай дуже ефективний і майже не залежить від вмілості і здібностей дітей. Нетрадиційні способи зображення досить прості за технологією і нагадують гру. Якому малюку буде нецікаво малювати пальчиками , робити малюнок власної долонькою

- Ось наші чарівні фарби вам пропонують нетрадиційно помалювати. Згодні?

Можуть всі дітлахи сміливо малювати.

І не тільки пензлем , можна витворяти.

Пальцем ткнути, і носом,

А друкувати - долонькою, а ще на додачу -

Маленькою ніжкою.

5. Іграшки

Подивіться, скільки різних ігор, розвиваючих сенсорний досвід дітей, нас зустрічає. Тут ігри куплені в магазині і зроблені руками вихователів і батьків. Наше завдання, як говориться, дешево і сердито навчитися робити гри з підручного і непридатного матеріалу, який є в кожному будинку. Подивіться, яка різноманітність! У групі діти в них з великим задоволенням грають. Зараз з деякими з них ми познайомимся. (знайомство з іграми)

Граючи, дитина вчиться зіставляти, порівнювати, встановлювати прості закономірності, приймати самостійні рішення. У дитини з'являється інтерес до знань, посидючість, самостійність.

6. «Сенсорна коробка»

Практично кожен малюк з великим задоволенням тягнеться до самих звичайних побутових предметів: кришок, каструль, пляшок ... Ось вже куди із задоволенням тягнуться ручки і пальчики! А вже до чого цікаві бувають татові інструменти! Що ж, можна запропонувати маляти для пальчикових ігор звичайні домашні предмети? Мета таких методичних матеріалів полягає в тому, щоб малюк у формі гри навчився досліджувати оточуючий світ, природу, використовуючи зір, дотик до предметів та інше. Сенсорна коробка розвиває в дітей дрібну моторику, координацію рухів, уяву, концентрацію, цікавість. Маленьким дітям дуже важливо проявляти самостійність. Ігри в сенсорній коробці - як раз те, що їм потрібно. Виконання простої роботи розвиває самостійність, почуття власної гідності, незалежність, впевненість у собі. Тому діти так люблять самі прості ігри з водою, піском, природним матеріалом. Наливаючи, переливаючи, перемішуючи і забарвлюючи звичайну воду, дитина пізнає навколишній світ, знайомиться з особливостями речовин і матеріалів. Ігри в сенсорній коробці дають малюкові різноманітні тактильні відчуття, допомагають пізнати різноманітність навколишнього світу, вчать розрізняти предмети і матеріали по їх особливостям.

III - Шановні батьки, давайте згадаємо нашу першу гру «Чарівний мішечок». Пройшовши всі етапи, ми з легкістю можемо назвати, що в «чарівному мішечку». Вихователь дістає об'єкт і показує. (декоративна гарбуза)

- Сьогодні ми з вами підтвердили той факт, що у дорослих і дітей пізнання невідомого проходить по одному шляху: через сприйняття сенсорних властивостей і якостей, від відчуттів до уявлень і понять. Найбільш повний образ об'єкта дитина отримує тільки тоді, коли задіяні всі групи аналізаторів.

- У висновку хотілося б підкреслити, що сенсорний розвиток становить фундамент загального розумового розвитку. А це дуже важлива, але не єдина сторона загального психічного розвитку. Дитина

повинна розвиватися гармонійно, тобто в розумовому, моральному, естетичному і фізичному відносінах.

Підведення підсумків зборів .

- Нам хотілося б дізнатися вашу думку про сьогоднішній захід .
(Вихователь кидає м'яч батькам і задає питання)

Зворотній зв'язок:

- Чи сподобалась Вам сьогоднішня зустріч ?

- Чим корисна саме для Вас дана зустріч ?

- Які конкретні ігрові прийоми Ви будете використовувати вдома?

- Чого можуть навчити дитину сенсорні дидактичні ігри ?

- Ваші побажання на наступне засідання семінару - практикуму

Вихователь: Я вважаю, що мета ігротехи досягнута. Ми звернули вашу увагу на те, що необхідно в дитячому садку і вдома проводити з дітьми дидактичні сенсорні ігри, завдання яких - допомогти дитині накопичити подання про колір, форму величиною предметів і т.д. Позналили з різновидами ігор, навчили, як методично правильно їх проводити і виготовляти.

Заключне слово

Шановні батьки! Закінчена гра! Ми з вами погралися, поспілкувалися.

Нехай ця зустріч Вам дасть можливість цікаво і з користю проводити час з малюком. Просимо оцінити нашу зустріч. На фланелеграфі розмістіть смайлики із вашим настроєм на кінець зустрічі. Бажаючи можуть написати відгуки, свої пропозиції. Дякуємо вам за активну участь і творчу роботу ! Всім велике спасибі! До побачення.

Семінар – практикум «Якби усі мрії збувалися»

**Дитина не може чекати щастя.
Вона нетерпляча. Вона хоче і має
бути щасливою сьогодні, зараз.**

Шалва Амонашвілі

Мета: надати батькам можливість висловлювати власні думки, ділитися досвідом сімейного виховання, брати активну участь в обговоренні проблем сімейного виховання. Ознайомити батьків із правами дітей згідно Конвенції ООН про права дитини, формувати довічні стосунки між батьками і дітьми.

Попередня робота: виготовлення правової квітки, ілюстрація ялинки, скринька з подарунками (сніжинки або іграшки ялинкові), об'ява для батьків, індивідуальні запрошення, підібрані муз. заставки і художнє слово, паперові сніжинки і квіти для ігор.

План:

1. Вступне слово. Повідомлення теми зустрічі.
2. Вітання учасників зустрічі. Гра «Комплімент».
3. Гра «Про що я мріяла в дитинстві».
4. Ознайомлення з правами дітей. Вправа «Правова квітка».
5. Вправа «Я люблю свою дитину»
6. Вправа «Мені подобається (добре), коли ми разом ...».
7. Вправа «Новорічні побажання».
8. Сюрприз «Дитяча мрія».
9. Гра «Так – ні».
10. Підсумок.

Доброго вечора, шановні батьки! Пропонуємо на бейджиках написати своє ім'я. Сьогодні в нас незвичайна зустріч, тому що вона відбувається напередодні дня св. Миколая, і як Ви знаєте св. Миколай виконує мрії, тому і тема нашої зустрічі «Якби усі мрії збувалися...». Усі знають, що кожна дитина мріє якомога швидше вирости. А дорослі... Так – так, я не жартую знову хочуть бути хлопчиками і дівчатками.

Коли я виросту, то вивчусь на героя!
Відважним лицарем я стану на коні,
І людожер не справиться зі мною,
Й дракони всі підкоряться мені!
І добрих всіх я буду захищати,
І всіх поганих розтопчу ногами!
Ніхто мене не зможе налякати!!!
Я, може, навіть спатиму без мами!

Пропонуємо підняти один одному настрій. А зробити це можна простим способом, зробивши один одному комплімент. Передаючи сніжку кажете комплімент сусіду справа. Вислухавши комплімент від сусіда зліва, ви маєте подякувати, повернутися до сусіда справа і сказати йому комплімент, звернувшись до нього на ім'я і т.д.

Так про що ж Ви мріяли в дитинстві, пригадайте, і на пелюстках напишіть. Гра «Про що я мріяла в дитинстві». Спробуйте проаналізувати. Чи могли Ваші мрії збутися без підтримки Ваших батьків?

Погляньте ось на цю квітку. На ній записані права дітей. І ми Вас хочемо з ними ознайомити (зачитуємо). Які права дітей ми, батьки, найчастіше порушуємо? Як цьому можна зарадити? Як часто можна почути від батьків такі слова до дитини: «Якщо ти будеш гарним хлопчиком (дівчинкою), то я тебе буду любити». Або «Не чекай від мене іграшки, поки не перестанеш лінитися (битися, грубіянити..). Прислухайтесь: у цих фразах ми відверто говоримо, що любимо дитину «тільки якщо...». А дитині потрібна ця любов, не за її вчинок, а просто за те що вона

Ваша дитина, вона особистість, вона має право на любов. Дитина, яка повноцінно харчується і гарно доглянута, але позбавлена постійних контактів з дорослим, погано розвивається не лише психічно, але і фізично. «Проблемні», «важкі», «неслухняні» діти – завжди результат неправильно сформованих відносин у родині.

Вправа «Я люблю свою дитину» (під спокійну музику). А зараз закрийте очі, уявіть свою дитину і вирішіть самі для себе: «Я буду любити свою дитину, навіть якщо вона негарна і зірок з неба не хапає. Я буду любити її, навіть коли вона не виправдає моїх надій. Я буду любити її, хоч би якою вона була, хоч би що вчинила.

Це не означає, що будь-який її вчинок я схвалюю. Це значить, що я люблю її, навіть якщо її поведінка має бути кращою. Я люблю просто

тому, що це мій син чи моя дочка. Розкрийте очі. Пам'ятайте, хоч би якими були стосунки у ваших родинах – вони можуть стати ліпшими.

Вправа «Мені подобається (добре), коли ми разом...». Передаючи сніжинку по колу, подумайте, як би ви закінчили дане речення.

Вправа «Новорічне побажання». Давайте прикрасимо нашу ялинку словами, побажаннями на рік наступний, ось на цих новорічних прикрасах.

Так як наша зустріч відбувається напередодні свята, у нас є також для Вас подарунки. А щоб його отримати потрібно навідними питаннями дізнатися, що в цій скриньці. Гра «Так – ні».

Дякуємо за теплу зустріч. Надіємося Ви отримали цікаву і корисну інформацію.

Батьківські збори

«Ігри, які люблять ваші діти»

Мета: розкрити значення спільних рухливих, спортивних ігор для фізичного розвитку дитини; познайомити з кращим досвідом сімейного ігрового дозвілля; розучити з батьками ігри на розвиток уваги, особистісних якостей дитини.

Підготовча робота:

виготовлення листівок - запрошень для батьків із зазначенням теми зборів;

вивчення спортивних та ігрових інтересів дітей і батьків; проведення з дітьми ігор “Закінчи речення...” (наприклад, “Моя улюблена рухлива гра – це...”, “Вдома я люблю гратися...”, “Із татом ми граємо...” тощо); підготовка пам’ятки за результатами вивчення батьківських та дитячих спортивних інтересів; проведення індивідуальної роботи з батьками, щодо розкриття ними свого досвіду сімейного

виховання здорової дитини, підготовка літератури, плакатів, слайдів з теми тощо.

Обладнання: яскраво оформлений «конверт дружніх запитань», виставка літератури, фотоматеріалів, реквізит для проведення рухливих та спортивних ігор.

Хід зборів.

1. Вступ.

Вихователь виносить на загальний розгляд тему зборів. У вступі передбачені повідомлення батьків щодо теми зборів.

2. Самоаналіз.

”Точка зору” – обговорення пам’ятки, батьки діляться власним досвідом з даного питання.

Вихователь зачитує з пам’ятку (які умови бажано створити в родині для формування здорової дитини через рухову ігрову діяльність). Якщо в сім’ї такі умови створено, члени родини кладуть на стіл червону фішку, якщо створюються час від часу, тобто спонтанно - жовту, якщо ж цього не роблять зовсім (з будь яких причин) – синю. Підсумок - самостійний підрахунок фішок батьками (їх кількість не обговорюється).

3. Гра “Розбіжність думок”.

Батькам роздаються картки з першими словами речення, треба їх продовжити:

- Ваша дитина полюбляє грати ...
- Вдома ми з дітьми граємо у такі ігри...
- На природі ми граємо з дітьми у такі ігри...
- Ці ігри навчають..., розвивають...

4. Перегляд виставки “ Ми дуже любимо гратися...”
(фотоматеріали – рухова діяльність в дитячому садку і вдома).

5. ”Конверт дружніх запитань”.

До уваги батьків – конверт, в якому знаходяться картки із запитаннями, ситуаціями. За бажанням батьки беруть картку із конверта, читають запитання, обговорюють ситуацію і дають відповідь.

6. Практичне завдання. «Пограємо разом».

Навчання батьків правил організації рухливих, спортивних ігор для розвитку уваги, особистісних якостей дитини-дошкільника.

7. Підсумок зборів.

Головуючий зачитує пам'ятку з порадами щодо організації дозвілля в сім'ї як рішення батьківських зборів. Кожна родина отримує анкету з теми проведення зборів, заповнює її і повертає вихователю.

Анкета для батьків

1. Хто чи що спонукало Вас прийти на родинні збори (потрібне підкресліть):

- дисциплінованість,
- інтерес до порушеної проблеми,
- повага до вихователів,
- прохання дитини,
- особиста участь у підготовці зборів,
- оформлення і текст запрошення,
- участь разом з дитиною у спільній діяльності,
- постійні запрошення вихователів,
- наполегливі вимоги родичів,
- опікування розвитком дитини.

2. Що Вам сподобалось у процесі підготовки, проведення зборів?

3. Чи виникло у Вас бажання взяти участь у обговоренні, бесіді, дискусії? Чому?

4. Будь ласка, оцініть різні конкретні етапи зборів у балах: сподобалось - 3, частково задовольнило - 2, не сподобалося - 0:

- а) вступна частина -
- б) виступ -
- в) самоаналіз (робота з пам'яткою) -
- г) "конверт дружніх запитань" -
- д) практична частина -

5. Ваші побажання, пропозиції стосовно підготовки та проведення зборів.

Шановні батьки! Дякуємо за співпрацю та допомогу!

Тренінг з батьками за участю психолога

«Що я знаю про свою дитину?»

Мета: Розвивати інтерес до пізнання своєї дитини, сприяти активній взаємодії з ним. Емоційне зближення всіх учасників освітнього процесу, організація їх спілкування в неформальній обстановці. Формувати вміння критично оцінювати себе як батька, свою виховну діяльність.

Попередня робота:

- Розробка сценарію.

- Оформлення матеріалів до виставки за темою зборів - цитати, висловлювання відомих людей.

Хід зборів:

Вправа "Знайомство". Батькам пропонується назвати своє ім'я і закінчити речення, розповідаючи про свою позитивну якість, уміння або талант. Наприклад: "Мене звали Леся, я люблю вишивати".

Правила роботи під час зустрічі

Шановні батьки, пропоную вам прийняти правила роботи нашої тренінгової групи: спілкування на основі довіри

Щирість – відверто висловлюйте свою думку.

Активність – виявляйте ініціативу, щоб тренінг був цікавим і динамічним.

Принцип "Тут і Тепер" – нехай те, що відбувається тепер, на тренінгу, буде найголовнішим для вас і ви зосередите свої думки і почуття саме тут.

Регламент часу – висловлюйтеся чітко і лаконічно, це сприятиме конструктивній взаємодії учасників.

Доброзичливість – будьте позитивними, адже це головний принцип педагогіки Амонашвілі.

Ви можете внести доповнення до запропонованих правил.

3. Вправа "Критиканству - Ні"

Учасники сідають за столи.

Вихователь. Ви сидите за партами, тож спробуйте пригадати своє дитинство: уявіть себе маленькою дитиною, учнем молодших класів. Пригадайте найприкріше і найнеприємніше слово, яке ви почули колись

від дорослого. Якщо складно, можна написати неприємну ситуацію, яка закарбувалася у пам'яті. Аркуш підписувати не потрібно.

А тепер складіть і покладіть ваші "неприємні спогади" у скриньку. Психолог збирає листочки, перемішує у скриньці. Потім пропонує кожному, по черзі, витягнути аркуш. Після цього кожен учасник зачитує ситуацію, старається емоційно зануритися у неї і ... висловлює почуття, що виникли у нього.

Обговорення:

Чому ці слова або ситуації запам'яталися так добре?

Якби ви опинилися на місці того дорослого "критика", як би ви себе поводити?

У дитинстві всі події сприймаються яскраво і закарбовуються у пам'яті дитини, часто - на все життя. Які спогади залишаються у дітей, яких ви навчате, залежить від вас, шановні учителі!

4. Вправа "Запам'ятай та передай"

Учасникам потрібно запам'ятати інформацію і передати її іншому учаснику.

Текст.

Вранці, 27 вересня, керівнику цеху надійшла доповідна від керівника зміни про те, що напередодні вечірня зміна була закінчена не в 23.45, а в 22.15. План не виконано на 15%. Замість 180 деталей виготовили тільки 153. Зупинка роботи сталася через те, що майстер Іванов пішов проваджати кранівницю Сидорову, якій стало погано під час роботи. До керівника цеху давно доходили чутки про те, що стосунки між майстром Івановим і кранівницею Сидоровою виходять за рамки службових. Керівник цеху не хоче втрачати кваліфікованого працівника і викликає його для пояснення ситуації, що склалася.

Обговорення:

Чому, на вашу думку, все менш об'єктивною ставала інформація з кожною наступною передачею?

Ви оцінюєте вчинок людини, володіючи інформацією від "третіх" осіб?

Як часто діти можуть стати "жертвами" не вірної інформації?

5. Вправа-рухавка "Перебудова"

вихователь пропонує учасникам безперервно і хаотично рухатися. Попереджує, що кожні 2-3 хвилини, за його сигналом, потрібно негайно знайти собі пару з тим, хто опинився найближче, зупинитися і виконати одне із завдань:

- взятися за руки,
- притулитися ногою до ноги,
- притулитися шиною до спини,
- притулитися лівими ліктями,
- притулитися правими колінами.

6. Вправа "Квіточка"

Психолог. Перед вами намальована квіточка, в центрі якої вихователь. Але погляньте – пелюстки її порожні. Намалуйте на пелюстках риси характеру, які повинен мати та виявляти у своїй роботі гуманний педагог.

7. Вправа "Плутаниця"

Психолог. Ви отримали по 2 аркуші паперу. На одному з них напишіть назву подарунку, а на іншому – інструкцію для його використання. Складіть папірці так, щоб не видно було напису. Аркуші із подарунком передайте сусідові праворуч, а аркуш із інструкцією – сусідові ліворуч.

Після обміну кожен учасник зачитує назву подарунку та інструкцію для його використання.

8. Психодіагностичний практикум

Методика "Карта комунікативної діяльності" А. А. Леонтьєва.

9. Вправа-рухавка "Іподром"

Учасники стають в коло

Психолог. Уявіть, що ми з вами потрапили на іподром.

Проїжджаючи трибуни з жінками, потрібно кричати – Ура!

трибуну з чоловіками – Васю, давай!

трибуну з дітьми – Ого-го!

трибуну з репортерами – Чик-чик!

У проміжках між трибунами плескаємо у долоні і тупочемо ногами.

10. Вправа "Вірш про себе"

Учасники пишуть самостійно, продовжуючи речення:

Я ніби пташка, тому що...

Я перетворююся на тигра, коли.....

Я почуваюся шматочком напіврозталого льоду...

Я пісенька...

Я світлячок...

Я прекрасна квітка...

Невже це насправді Я?!

11. Рефлексія заняття. Вправа "Павутинка"

Всі учасники тренінгу сідають у коло.

Кожен учасник намотує на палець нитку, кидає клубок будь-якому іншому учаснику і ставить йому запитання:

- Що нового ти сьогодні дізнався?

- Який у тебе настрій?

- Що сподобалося тобі на тренінгу?

Учасник, який відповідає, намотує мотузку на палець. Потім кидає клубок наступному учаснику. У колі утворюється "павутинка", яка символізує міцний зв'язок між усіма учасниками тренінгу.

Психолог. Дякую за співпрацю! Бажаю успіху!!!

БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ

Тема: « Батьківська любов»

**«Тільки в любові виростають діти,
батькам на втіху і людям на радість»**

С. Гавриш

Мета: розкрити сутність поняття «батьківська любов», ознайомити, на які типи поділяється батьківська любов; уточнити значення цього почуття у формуванні дитячої особистості; ровивати бажання виховувати дітей у гармонії, душевному спокої і рівновазі; бажання прививати дитині щедрість, чуйність, повагу до старших, увагу до рідних, близьких і всіх оточуючих людей.

Хід зборів.

Потреба в батьківській любові - одна з найсильніших і найтриваліших потреб людини будь-якого віку, особливо раннього. Особистість, яка сформувалась у результаті депривації батьківської любові, характеризує почуття внутрішньої порожнечі, їй притаманна потреба в тому, щоб про неї піклувались. Батьківська любов гарантує почуття безпеки, підтримує сприятливий емоційний стан, вчить любові, моральної поведінки й загалом стає джерелом життєвого досвіду. Від задоволення цієї життєво важливої потреби багато в чому залежить фізичний і психічний розвиток дитини, відчуття захищеності. Батьківська любов формується у процесі очікування й виховання дитини, ґрунтується на батьківському інстинкті й потребі малюка в любові та прихильності. Усі ми - діти своїх батьків, а зараз і самі є батьками. Усі ми любимо своїх дітей. Але батьки мають не тільки любити свої дітей, а й давати їм право на помилки та самостійний вибір. Турбота про дітей зовсім не означає, що їх треба захищати від будь-яких самостійних кроків. Кожна проблема, яка виникає в житті дитини це, насамперед, проблема батьків. Ваша любов та ваше ставлення до дитини визначають те, як ваші діти будуть справлятися з більшістю своїх проблем. У міру сил і можливостей ми виражаємо свою любов, але не завжди знаходимо бажану відповідь на неї в душах своїх дітей. Можливо, ми щось робимо не так? Або, чого ми взагалі не робимо для того, щоб наші діти могли з повагою впевнено сказати: «Мої батьки люблять мене». Найголовніше для дитини, щоб її любили такою, яка вона є. Видатний педагог В. О. Сухомлинський казав: «Там, де немає мудрості батьківського виховання, любов матері та батька до дітей спотворює їх». І саме їй присвячена тема наших батьківських зборів. Передусім я б хотіла роздати вам насінинку, яку прошу потримати до кінця зборів. Пропоную також запалити свічку. Тепло від неї буде

настроювати вас на щось приємне і хороше, зігріваючи не ваше тіло, а ваші душі.

Поки запалюється свічка, я розкажу вам притчу.

ПРИТЧА

Десь у далекому зоряному безкінечному просторі Всесвіту жила-була душа. Вона була весела і безтурботна, радісна і щаслива. Душа насолоджувалась свободою. Милувалась сяянням зірок, слухала їх веселий щебет. Вона любила, звисивши ніжки, погойдатись на Місяці, спостерігати за парадом планет, зустрічатись із зірками і мило щебетати з ними про все на світі. Одного разу вона пролітала над Землею і її увагу привернув ледь помітний відблиск вогню у маленькому віконці. Душа підлетіла ближче і побачила запалену свічку і руки, складені у німій молитві. І тут її осінило – цей вогник горить для неї! Це її чекають там, на Землі. І полетіла душа до Бога. І сказала: «Господи, я бачила вогник у вікні. Я думаю, що там чекають і кличуть мене.»

Господь погодився: «Лети, цей вогник вибрав тебе!», - і відпустив душу. В цей самий час на Землі зародилось життя. Душа знайшла своє тіло. Вона з гордістю відкрила двері і зайшла в цей світ. В сім'ї з'явилася довгоочікувана дитина. Бог передав нам у руки безцінний дар, тому бережімо своє найрідніше, найясніше, найяскравіше і найкраще в світі золоте сонечко.

І засвітило сонечко на небосхилі нашого життя. І було б воно таким веселим і безтурботним, якби не ми, дорослі. Адже саме ми почали затьмарювати його своїми негативними емоціями. На його ясні промінчики лягли жах, ненависть, байдужість, зневага, невдача, печаль, недовіра, зло, невдоволення. І посіріло наше сонечко, воно зігнулося під вантажем нестерпних переживань. Воно втратило свій блиск, втратило своє справжнє обличчя. І тільки в наших силах зробити так, щоб сонечко знову засяло. Як ви думаєте, що для цього треба зробити? Звісно, замінити всі негативні емоції на прямопротилежні. І найголовніше, що врятує нас і наших дітей - це любов, любов і ще раз любов.

Бенджамін Спок писав: «Не бійтеся любити своїх дітей. Кожна дитина потребує ніжності, обіймів, щоб її брали на руки, посміхались до

неї, гралися з нею. Коли ви покажете своїй дитині, що вона найкраща в світі, це підживлює її душу так само, як молоко - тіло».

Обговорення:

- Як ви ставитесь до думки Спока, що дитині необхідно показувати свою любов?

- Який ваш життєвий досвід у стосунках з вашими батьками?

Вправа «Асоціації до словосполучення «батьківська любов»

Дуже часто ми чуємо про велике значення «батьківської любові» для дитини та в житті. Чим для вас є батьківська любов? І які асоціації виникають?

Що таке батьківська любов? Це почуття, яке мати і батько вкладають у свою дитину протягом усього їхнього життя. Адже недарма ми, батьки, часто кажемо своїй дитині: "Для мене ти завжди будеш дитиною!" Але в кожній родині ця любов по-різному розуміється, як дітьми, так і батьками. Так, насправді, якою повинна бути справжня батьківська любов по відношенню до дітей? Психологи вже давно довели, що досвід дитини, отриманий нею у відносинах з батьками. Є фундаментальним для всього її подальшого життя. Для дитини життєво необхідно, щоб батьки її любили. Без їжі фізичної вона не в змозі вижити, без любові і прийняття вона не зможе стати повноцінною особистістю. Батьки несуть відповідальність за той досвід, який дитина отримає в сім'ї. Ось чому батьківська любов є дуже значущою цінністю і для батьків. І для дітей. Але саме в силу того, що вона така важлива, дуже важко змиритися з її відсутністю або недоліком як дітям, так і батькам. Це може призвести до серйозних спотворень: агресію чи байдужість по відношенню до власних дітей батьки видають за любов, а діти приймають цю підставу за чисту монету, як ніби це і є справжня батьківська любов, а потім переносять цей досвід у своє життя.

Умовно вчені-психологи поділяють любов на декілька типів:

1. Любов—гармонія. Якісними ознаками таких стосунків є віра батьків у можливість, перспективи своєї дитини, підтримка її захоплень, сприяння розвитку її здібностей, тактовна участь у її справах. Водночас батьки ставляться до дитини цілком тверезо, бачать її недоліки, допомагають долати їх, зосереджуватися на проблемах саморозвитку і

самореалізації. Усе це створює дитині атмосферу психологічного комфорту, відкриває можливості для виявлення її ініціативи, сприяє їй в об'єктивній самооцінці.

2. Любов—марнославство. Вражені марнославством батьки проявляють непомірні амбіції щодо можливостей, перспектив своєї дитини, часто ставлять перед нею непосильні завдання, незважаючи на вікові та індивідуальні особливості і можливості, форсують її працездатність, розвиток здібностей. За не підтвердженості своїх сподівань розчаровуються в дитині, створюючи відповідний психологічний тип стосунків, який нерідко травмує дитину на все життя.

3. Любов—конфлікт. Таким взаєминам батьків і дітей властиві спалахи й охолодження любові, істеричність. Ініціюють їх переважно самотні матері. Як правило, вони травмують, руйнують психіку дитини, зумовлюють різкі перепади її емоційного стану, нестриманість, вразливість до несприятливих зовнішніх впливів.

4. Любов—пристрасть. Такі стосунки характеризують ставлення батьків до своєї дитини як до найдосконалішої істоти, прагнення бути поруч із нею завжди і всюди, некритичне оцінювання її поведінки. Дитина стає ідолом, якому сліпо поклоняються, не бачачи в ній ніяких недоліків, не ставлячи до дитини ніяких вимог, виконуючи будь-яку її забаганку. Як недохват любові, так і надлишок її тягне за собою ряд тих факторів, які можуть перешкодити дитині в подальшому житті. Коли дитині все дозволено, а саме так деякі батьки виявляють свою любов, вона стає егоїстичною, в світі для неї нікого не існує. Така дитина ставить себе вище навіть своїх батьків, і ставиться до них як до чарівної палички, яка виконує всі її бажання. Ці діти – «маленькі божки», які вдало для себе маніпулюють батьками, дуже часто тиснучи на їх жалість і закочуючи істерики. Але чарівна паличка в один прекрасний момент може втратити свою силу і тоді почнеться щось страшне. Такі діти не мають друзів. Їм в житті дуже важко буде влаштуватися. Багато хто шукає підтримки в поганих компаніях, де оточуючим наплювати егоїст ти чи ні. Ось тоді батьки починають ставити питання "а чому", "а з-за чого, адже ми ж все йому, все для нього". А проблема лише в самих батьках.

Діти це не каша, яку маслом не зіпсуеш. У вихованні повинно бути чітко визначені як рамки любові, так і строгості, як ласки, так і вимогливості. Але головне потрібно відчувати, коли дитині потрібна допомога, а коли потрібна вимогливість. І ми повинні першими їй прийти на допомогу і дати пораду чи навпаки розставити все по місцях і вимагати пояснень.

Секрет виховання повноцінних дітей полягає в тому, щоб випромінювати безперервний потік любові і схвалення. Поясніть своїй дитині, що ніщо з коли-небудь зробленого нею не може привести до втрати любові до неї – ні Божої любові, ні вашої. Як і божа любов, ваша любов до дитини повинна бути безумною. Найдорогоцінніший подарунок, який ви можете зробити для своєї дитини – вселити в неї абсолютну переконаність в тому що ви любите її всім серцем, беззастережно, незалежно від того, що вона робить і що з нею відбувається.

На початку зборів я вам роздала зернятка. Дістаньте їх зараз, будь ласка. Ці зернятка нагадують мені народження і зростання наших дітей. Подібно до цього насіння, з наших дітей виростають культурні або дикорослі рослини.

І саме в наших з вами руках - виросте з цієї зернинки прекрасна квітка чи колючий самотній кактус. І як з цим зернятком, яке хтось затиснув з силою в руках так, що воно розсипалося, а хтось взагалі поклав у кишеню і загубив, чи навіть розжував і проковтнув, ось так і ми чинимо зі своїми дітьми. Або проявляємо повну байдужість до них, забувши на деякий час, або періодично згадуємо про них, дістаємо на світ Божий і давай виховувати, затискаючи так, що дитині навіть ні дихнути, ні продихнути, ламаючи, розтрощуючи, а то і з'їдаючи її. Не допустіть цього у вашому відношенні до власної кровиночки. Тільки у ваших силах утримати свою дитину цілою і неушкодженою, виростити з неї повноцінну особистість.

Материнство і батьківська любов, нероздільні поняття, як для дітей, так і для дорослих людей. Недолюблені і перелюблені діти виростають у дорослих з нездоровою психікою, підірваним здоров'ям і спотвореним поглядом на життя. «Полюби ближнього свого, як самого

себе». Велика фраза. Нелегко звичайно, життя інше. Але якщо цією фразою жити, все вийде, не відразу звичайно, але обов'язково вийде. Відео «Що це?»

Подібно полум'ю свічки, кожній людині відведено свій час, своя довжина дороги. Ми не в силах перервати горіння свічки, в наших силах лише підтримати яскраве і тепле дихання вогню, допомогти вберегти його від вітру, щоб не згасло воно, і змогло прогоріти рівно стільки, скільки відведено йому Богом.

Батькам роздаються пам'ятки

1. Безумовно приймайте свою дитину.
2. Активно слухайте її переживання, думки.
3. Якнайчастіше спілкуйтеся з нею.
4. Не втручайтеся у заняття, які їй по плечу.
5. Допомагайте, коли просить.
6. Підтримуйте.
7. Діліться своїми почуттями.
8. Вирішуйте конфлікти мирно.

9. Використовуйте у спілкуванні фрази, що викликають позитивні емоції.

Бажаю вам удачі у вихованні дітей любов'ю і нехай у ваших сім'ях панує тільки любов-гармонія. На згадку про нашу зустріч діти підготували вам маленькі подарунки, вклавши в них всю свою любов до вас.

Тренінгове заняття з батьками

«Партнерська взаємодія з дитиною»

Мета: розширити можливості розуміння батьками своїх дітей; поліпшити рефлексію взаємин; формувати навички та ефективні засоби взаємодії з дитиною. З'ясувати сподівання і побоювання батьків; допомогти усвідомити відмінність між «світами» дитини і дорослого, емоційні переживання, мотивацію поведінки дітей.

Очікувані результати: сприяти формуванню вміння спілкуватися, а також формуванню добрих взаємин в системі «батьки — діти»; вміти «читати» емоційний стан іншого.

Обладнання: аркуші паперу, фломастери, фотоапарат, музичні засоби, м'яч (клубок), «Дерево бажань».

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Вправа «Знайомство»

Інформування учасників про мету, умови, правила занять.

Процедура знайомства: учасники називають своє ім'я, пояснюють, що воно означає (наприклад, Людмила — людям мила).

2. Вправа «Побажання»

— Скажіть один одному лагідні слова, комплімент, «солодкі», «смачні» слова, побажання.

3. Вправа «Психогімнастика»

— Поміняйтеся місцями за якоюсь ознакою (дата народження, зріст, вік).

4. Вправа «Усі ми різні»

Запропонувати скласти аркуш паперу із заплющеними очима та зробити надрив посередині. Так зробити декілька разів.

Висновок: завдання — однакове, але виконали всі його по-різному, отже, всі різні.

5. Вправа «Захват фортеці»

Висновок: не слід втручатися у внутрішній світ дитини. У взаєминах доцільно з нею бути на одному рівні.

6. Вправа «Обмін думками, враженнями»

— Як ви думаєте, чи однаково дорослі й діти сприймають навколишній світ?

— Чому? (Діти більш імпульсивні, емоційні, мають набагато менший досвід тощо.)

— Чому дитина погано поводиться? (Тільки-но для того, щоб дошкулити дорослим?)

Причини негативної поведінки дитини:

вимога уваги до себе;

бажання продемонструвати непокору, свою владу;

невміння володіти своїми почуттями;

бажання помсти;

визнання своєї неспроможності, неповноцінності.

Висновок: наш особистий приклад виховує більше, ніж повчання.

Діти роблять висновки не тільки з того, що ми говоримо, а й з того, що при цьому робимо, як поводимося з іншими.

7. Вправа «Занурення»

- Уявити себе на місці дитини (принцип візуалізації — заплющені очі).

- Поділитися емоційним досвідом та переживаннями (написати свої образи, обговорити їх та «поховати» їх).

— Сядьте зручно, прислухайтеся до свого дихання: «Воно рівне та спокійне. Відчуйте важкість в руках та ногах. Уявіть, що ви перенеслися у ваше дитинство. Теплий весняний день... Вам 3, 4, 5, 6 років (той вік, в якому ви себе найкраще пам'ятаєте). Ви йдете вулицею. Вам весело, поруч з вами близька людина — хто це? Ви берете її за руку і відчуваєте себе в теплі, в затишку. А тепер поверніться назад, у цю кімнату, розплющить очі...»

— Ця ситуація дає змогу відчути себе дитиною. Ви усвідомили, що означає в цьому віці для дитини присутність поряд із нею дорослої, надійної людини, наскільки значною є роль цієї дорослої людини в формуванні впевненості дитини у подальшому житті.

8. Вправа «Дерево бажань»

— Подумайте, якою ви б хотіли бачити свою дитину в майбутньому.

Висновок: у системі взаємин «дорослий — дитина» батьки, дорослі — це провідна ланка. Тому необхідно сприяти розвитку стосунків партнерства, співробітництва, визнавати індивідуальність особистості дитини, визнавати важливість розуміння себе та своєї дитини.

Домашнє завдання: Заповнити таблицю.

Що мене засмучує в моїй дитині?

Що мене радує в моїй дитині?

9. Вправа «Остання зустріч»

Уявіть собі, що заняття закінчилось. Чи встигли ви сказати одне одному те, що хотіли?

Чи хочете ви подякувати комусь за щось? Зробіть це «тут і тепер».

Батьківські збори

«Дошкільний навчальний заклад – сім'я – дитина»

Мета: Налагодження взаємодії дошкільного закладу з батьками. Створення дружніх і доброзичливих стосунків між батьками групи. Спонукаати батьків до вільного невимушеного спілкування. Формувати у батьків модель позитивних стосунків з дітьми. Створити ситуацію позитивного настрою.

Хід:

- Доброго вечора, доброго дня.

Хай сонце всміхається людям щодня,

Дорослим і дітям, звіряткам і квітам.

Ми раді зустрічі з вами щодня.

- Добрий день шановні батьки, колеги. Сьогодні я хочу познайомити

Вас з однією притчею.

Притча: За день до свого народження дитина запитала у Бога: «Я не знаю, для чого йду в цей світ, що я там буду робити?» Господь відповів:- Я подарую тобі янгола, який завжди буде рядом із тобою. Він усе тобі пояснить.

- Але як я зрозумію його, я ж зовсім не знаю його мови?

- Янгол буде вчити тебе своєї мови. Він буде охороняти тебе від бід. Твій янгол навчить тебе жити. –А як звуть мого янгола? –Не важливо, як його звуть. Ти будеш звати його «мама».

- А й справді матуся для своєї дитини і янгол і подружка, і лікар, і радник, і вчитель, і співрозмовник. В нашій групі є і зовсім молоді матусі і трішки старші. Але я впевнена, що ви всі дуже любите своїх

діточок .Як маленьке немовля у світ двері відчиняє, то дарують йому слово. Слово це – його ім'я. Підрастає немовлятко, чи дівчатко, чи хлоп'я, разом з ним іде це слово, слово це – його ім'я. Зараз я пропоную вам пригадати, як ви називаєте вдома свою дитину пестливо і записати це на паперовому метелику, а потім кожна з вас розмістить свого метелика на «квітковому полі»

(батьки виконують завдання)

- Зараз почитаємо які діти живуть у нашій групі.

(вихователь читає «метеликів»)

Ваші діти всі різні у кожного свій характер, вони по різному виявляють свій настрій. А тепер пропоную пограти в гру «Впізнай настрої дитини»

Я буду вам по-черзі показувати малюнки, а ви уважно подивіться і скажіть в якому настрої зображена дитина і яка ситуація могла викликати такі емоції, добре?

(Малюнки: радість, злість, сум, занепокоєння, здивування, спокій тощо)

- Молодці, розумієтесь в станах дитини. Кожній родині потрібен свій затишний будинок.

Гра: «Побудуємо будинок»

Зараз я пропоную побудувати будинок.

У будинку є дах, так? Хто хоче бути дахом?

Хто бути стінами? (Двоє учасників)

У будинку є віконце.

Хто хоче бути віконцем?

А на підвіконні сидить пухнаста киця. Ви будите кицею? Сидить киця і бачить, що почався дощик.

Хто у нас буде дощиком? (двоє учасників)

Вийшла кішка на ганок. Аж бачить: жабка стрибає.

Хто у нас буде жабка?

Потім подув сильний вітер і пригнав дощову хмару. І нарешті вийшло сонечко.

Фізична хвилинка «Таночок Вперед чотири кроки »

Вихователь: я буду вам показувати рухи, а ви будите під музику повторювати

-Ось ми з вами відпочили, а тепер на стільчики сідайте уважно слухайте і казку відгадайте.

Гра «Відгадай казку»)

а) Котився, котився у Лисиці на носі опинився» (Колобок)
б) Він моторний і проворний по подвір'ю йшов та щось знайшов» (Півник з казки «Колосок»)

в) Квоктала, квоктала Бабу і Діда здивувала» (Курочка ряба)

г) З соломи його зробили бік смолою засмолили» (Солом'яний бичок)

д) Друга в гості запросила, каші йому наварила, а її друг пригощав – борщу в горщик наливав» (Лисичка та Журавель)

е) Звірі в гості його запросили і борщу йому наварили, самі від нього ж сховались і на нього подивлялись» (Пан Коцький)

- Молодці, казки знаєте, а чи діткам ви читаете?

Поради батькам

1. У своїх стосунках із дитиною дотримуйтеся «позитивної моделі». Хваліть її, коли цього заслужила, підкреслюйте успіхи. Це зміцнює впевненість дитини у власних силах, підвищує її самооцінку.

2. Розмовляйте з дитиною завжди стримано, спокійно.

3. Заохочуйте дитину за виконання нею будь-яких видів діяльності, що вимагають концентрації уваги.

4. Використовуйте гнучку систему заохочень і покарань.

5. Дотримуйтеся чіткого розпорядку дня.

6. Давайте дитині можливість витратити надлишкову енергію. Корисні щоденні прогулянки та ігри на свіжому повітрі.

7. Забезпечуйте дитині безпеку життєдіяльності.

8. Порівнюйте дитину з нею самою (якою вона була раніше), а не з її однолітками.

9. Будьте для дитини прикладом у словах та вчинках.

-А зараз давайте пригадаємо перлини народної мудрості:

• Навіщо клад, коли в сім'ї ... (лад)

• Нема того храму, щоб купити ... (маму)

- На сонці тепло, а біля матері ... (добре)
- Які мама й татко, таке й ... (дитячко)
- Який дуб, такий тин; який батько, такий ... (син)
- У дитини заболить пальчик, а у мами ... (серце)

Шановні батьки, пам'ятайте: ваша дитина – дар, який потрібно розвивати і формувати. Саме від вас залежить те, яким стане цей подарунок долі. І весь педагогічний колектив нашого садочка буде допомагати вам виховувати ваших діток щасливими, розумними та здоровими.

А зараз пропоную намалювати портрети ваших дітей. А як це просто зробити я вам підкажу. Ліву руку стисніть в кулак та прикладіть її до аркушу паперу. Обведіть її олівцем. Вийшло лице. Намалюйте очі, ніс, губи, брови. Не забудьте про колір очей вашої дитини. Потім домалюйте волосся та вушка. Ось, портрет готовий. Обережно вирізаємо і приклеюємо на нашу з вами картину. (Батьки виконують завдання)

Ось і отримали наш портрет нашої групи «Чомучки». Я сподіваюся, що вашим діткам буде затишно і комфортно в стінах нашого садочку. А зараз пропоную вам висловити свої враження від нашого заходу.

Вправа «Дерева сподівань»

Казка – невіддільна від краси, сприяє розвитку естетичних почуттів, без яких неможливі благородство душі, щира чуйність до людського нещастя, горя, страждання. Завдяки казці дитина пізнає світле не тільки розумом, а й серцем.

В. Сухомлинський

Казка вчить, як на світі жити

**Тренінг – зустріч з батьками по безпеці життєдіяльності дитини
(Безпечне спілкування в соціумі)**

Мета: Підвищувати рівень психолого-педагогічних знань батьків через формування у них свідомого розуміння власної активної позиції у збереженні та зміцненні здоров'я своїх дітей, їх вихованні; залучати до

створення належних умов для успішної життєдіяльності, безпеки спілкування дитини в соціумі та її розвитку як у сім'ї так і в дошкільному навчальному закладі. Через казкові сюжети закріпити знання батьків про правила особистої безпеки дитини під час спілкування з незнайомими людьми; за допомоги казки учити розрізняти рідних і чужих людей, довести до розуміння правила спілкування та поведінки з цими людьми. Використовуючи казку учити робити висновки про те, що може трапитися, якщо дитина не буде дотримуватися правил спілкування з незнайомцями; пояснити до чого призводить спілкування з незнайомими людьми; виховувати вміння не розгублюватися у різних життєвих ситуаціях. Моделювання навички поведінки з незнайомцями; виробляти вміння говорити «Ні» у критичній ситуації. Формувати навички роботи в команді.

План:

Вступне слово.

Результати анкетування.

Правила роботи в групі.

Вправа «Казкова галерея».

Загадки-підказки.

Обговорення ситуації за казковими сюжетами.

Вправа «Правила для казкових героїв».

Вправа-узагальнення «Правила для дітей».

«Я-Казка» - створення казки.

Підсумок.

Хід зборів

Сьогоднішня наша зустріч присвячена дуже важливій проблемі – вихованню у ваших дітей навичок безпечної поведінки в соціумі. Може виникнути питання: навіщо і як пояснити малій дитині правила спілкування з незнайомцями, яка небезпека їх може очікувати і що робити в небезпечній ситуації. Може, не варто забивати голову дітям правилами поведінки під час спілкування з незнайомими людьми? Адже вони поки ще не ходять самостійно по вулицях, не залишаються на самоті вдома й завжди перебувають під вашим спостереженням?

Але ми завжди повинні пам'ятати про те, що формування свідомого поведіння – процес тривалий. Це сьогодні дитина всюди ходить за ручку з мамою, а завтра вона стане самостійною. Отже, робота з навчання дітей правил поведінки в соціумі – це робота не одного дня. Для того щоб вона принесла результати, недостатньо провести одну бесіду з дітьми. Робота повинна бути систематичною. І ще важлива вимога: дітям недостатньо тільки теоретичних знань, вони мають застосовувати їх на практиці.

І якщо теоретичні знання ми можемо забезпечити дітям у дитячому садку, то їх практичне втілення цілком лягає на ваші плечі.

Підбиття підсумків анкетування. (додаток) Дякуємо вам, що прийняли участь в анкетуванні. В анкетуванні прийняли участь всі батьки. В 2 анкетах було зазначено, що залишали дитину на короткий час саму вдома, ваші діти не спілкуються із незнайомцями, не гуляють наодинці, не підходять до телефону і дверей. В 8 анкетах було зазначено, що діти знають домашню адресу і знають, до кого потрібно звернутися в разі небезпечної ситуації. Діти не користуються електроприладами і апаратурою. У 16 анкетах було написано, що дитина відверта і довіряє вам.

Шановні батьки, сьогоднішня наша зустріч – це тренінг – заняття. Пропоную вам прийняти правила роботи нашої тренінгової групи, спілкування на основі довіри:

Правила роботи під час зустрічі

Щирість – відверто висловлюйте свою думку.

Активність – виявляйте ініціативу, щоб тренінг був цікавим і динамічним.

Принцип "Тут і Тепер" – нехай те, що відбувається тепер, на тренінгу, буде найголовнішим для вас і ви зосередите свої думки і почуття саме тут.

Регламент часу – висловлюйтеся чітко і лаконічно, це сприятиме конструктивній взаємодії учасників.

Доброзичливість – будьте позитивними, адже це головний принцип педагогіки Амонашвілі.

Ви можете внести доповнення до запропонованих правил.

Перед народженням дитини, кожен з нас задумується: «А з чого починається життя?» Зазвичай це пологовий будинок, годування грудним молоком... Спочатку дитина просто реагує на різні звуки і тільки десь на шостому місяці від народження починає намагатись їх відтворити. Для того, щоб дитина вчилась говорити, з нею потрібно спілкуватись. Зокрема, розповідати казки.

Існує книг багато на землі.

Вони цікаві, мудрі, гарні.

Та кожен з нас, дорослий чи малий,

Всяк казочку читати полюбляє.

Казка – це світ чарівний та незвичний,

Казка – це диво, сповнене краси.

Поринуть в казку, це ж бо так цікаво,

Це справді свято, радість для душі.

У казці звірі мову мають,

Дерева розмовляють, мов живі.

Добро і правда завжди зло долають,

Тому і люблять казку діти всі.

Мудра казко, казко-чарівнице,

Ти даруєш ласку, вчиш ростить пшеницю.

Поведи нас за собою

В світ прекрасний і чудовий.

Вправа «Казкова галерея». Напевне немає людини, яка б не любила казку.

Ті з нас, хто не цікавиться класичними варіантами казкових історій, дивиться бойовики, фільми жахів, читають детективи, любовні романи, фантастику. Але що це, як не сучасні казки?

Люди обмінюються історіями. Для того, щоб їх розповісти й послухати, ми збираємося за святковим столом, дивимося телевізійні шоу.

Я пропоную вам згадати ту казку, яка подобалася вам у дитинстві! І по черзі назвати свою казку, сказати, що вам в ній запам'яталось найбільше? (Передаючи іграшку кожен учасник висловлює свої думки).

У нас вийшла справжня казкова галерея! У ній наша любов і тепло. Казки люблять всі – і діти, і дорослі, адже казки лікують душу, а через душу – зіцілюють тіло.

Відомий український педагог Василь Сухомлинський вважав, що казки, прочитані в дитинстві, назавжди відкладають у серці "зернятка людяності, з яких складається совість". Казки не лише приносять естетичне задоволення, а й змушують нас замислитися над проблемами реального життя – вибором друзів, поведінки, правильного рішення. Люди інтуїтивно тягнуться до казки, шукають у ній прихований зміст, щоб заново відкрити в собі те, що вже відомо, але сховано в глибині серця.

Сьогодні слово «казкотерапія» знайоме й часто вживане. Казкотерапію використовують у дитячих садочках, школах, кризових центрах, лікарнях – скрізь, де діти можуть отримати допомогу. Застосують метод казкотерапії у профілактичній роботі.

Але казки слугують не тільки для розвитку мовлення, але ще й мають виховний ефект. Найбільше, що може «дозволити собі» жанр казки – це натяк на те, як краще вчинити у тій чи іншій життєвій ситуації. Адже через казку діти засвоюють архетипи поведінки, котрі потім використовують. Відгадайте знайомі казку.

Старенька бабуся край лісу жила,
Гостинці для неї онука несла.
Але злодій цю дівчинку по дорозі зустрів
І небезпеку він їй створив.

(Червона Шапочка)

Ой, набридло на віконці
Все на сонечку сидіть.
Я візьму і покочуся,

Щоб побачити весь світ.

(Колобок)

Сидить півник на печі

Їсть смачненькі калачі.

Ось лисичка прибігає,

Півника мерщій хапає.

Біжить півень рятувати,

В лиса півника забрати.

(Котик і півник)

Підробив він голосок,

Став малим співати.

Здогадалися вони:

Вовк — не наша мати.

(Вовк і семеро козенят)

До школи прямує хлопчак дерев'яний,

Чомусь потрапляє у цирк полотняний.

Відома ця книжка для вас, чи не так?

В пригодах яких побував цей хлопчак?

(Пригоди Буратіно)

Троє їх і всі кругленькі,

Подібні, круглі, чепурненькі.

Відгадайте без підказки,

Хто оці герої казки?

(Троє поросят)

- Хто з героїв цих казок потрапив у небезпечну ситуацію? Яку?

- А що таке небезпечна ситуація?

- Як би могли уникнути небезпечних ситуацій Червона Шапочка та

Колобок, Козенята...

Сьогодні ми з вами поговоримо, як уникнути небезпечних ситуацій малюку під час спілкування з незнайомими людьми. Візьмемо для прикладу казку про Червону Шапочку. Всі пам'ятають цю казку? Мама відправила доньку до бабусі, знаючи, що стежка пролягає через густий ліс, в котрому можуть бути хижакі. Червона Шапочка іде і дорогою розповідає незнайомцю усі свої наміри і місце перебування бабусі, ще й

змінює стежину, на ту, котру порадив Вовк. Помилку бабусі сплишемо на те, що вона старенька. Але у внучки, коли вона побачила Вовка у образі бабусі було достатньо підстав для сумнівів, то ж їй треба було одразу тікати, а не чекати поки вовк її з'їсть. Тож усі персонажі допустилися помилок. Мама відправила доньку у небезпечну подорож, не давши їй правильних настанов, донька не знаючи про існування хижаків, видала підступному незнайомцю всю ключову інформацію. Бабуся також була необачна. А Вовк потрапив у халепу через жадібність, бо, якби з'їв тільки бабусю, то міг би уникнути лісорубів. Зазвичай, коли в ситуації присутні кілька грубих помилок, то вона закінчується погано. Поява лісорубів, котрі врятували Червону Шапочку і її бабусю, - випадковість. В дійсності буває інакше. Трохи краща ситуація в казці про Козу-дерезу. Упевнений та наполегливий Рак досягає мети – проганяє погану Козу-дерезу з хати. Але таке закінчення може бути лише в казці, а в житті бувають випадки дуже страшні, які мають трагічне закінчення. Бо ще не перевелися люди, які користуються дитячою наївністю і довірливістю. І проникають у квартири, коли діти залишаються вдома самі. Вони грабують нажите майно, а дітям також можуть завдати великої шкоди.

Це тільки в казках розбійника, шахрая, злодія легко впізнати! А справжнього злодія іноді не відрізнити від звичайної людини. І хоч він не кує у коваля собі голос, але імітувати мамин чи татів можуть дуже добре, а ще така людина йде на різні хитрощі, аби їй відчинили двері квартири. То він може сказати, що прийшов перевірити телефон чи радіо, або ще щось вигадати, щоб його впустили. А коли проникає до будинку, то чинять різні свавілля.

Вправа «Правила для казкових героїв». Вам потрібно написати правила для казкового героя, якого ви отримали. (Буратіно, Півник, Червона Шапочка, Колобок).

А зараз перенесемо сюжет знайомої казки у сьогоднішня і спробуємо відтворити умовну небезпечну ситуацію в групах. Казкового негативного героя ми можемо перетворити на сучасних персонажів: поштар; електрик, сантехник, незнайомі родичі, друзі батьків.

Вправа-узагальнення «Правила для дітей»
Щоб дитину не змогли образити або зашкодити їхньому здоров'ю, вони повинні дотримуватися правил:

- Не розмовляй з незнайомцями.
- Не погоджуйся на пропозиції незнайомців.
- Не погоджуйся йти з незнайомцем.
- Не гуляй на вулиці з настанням темряви.

Спробуємо написати правила по іншому, щоб не використовувати частку «Не». (результат записуємо на фланелеграфі) Твоя безпека залежить від твоєї поведінки.

Чудодійно також впливає на дитину звичайна казка, складена разом з батьками, оскільки розвиває уяву, а батькам казкова символічність полегшить розуміння психологічного стану

душі дитини: її страхів та вподобань. (Ш.Амонашвілі «Я-Казка»). Власні казки мають суттєвий виховний вплив, адже будуть дієвіше, ніж погрози, покарання чи довгі нотації. Адже в казці проблему легше порушити та вирішити. Створення Казки

Ви умовно поділені на дві підгрупи. Кожна підгрупа утворює своє маленьке коло й протягом 10 хв. створює казку з обов'язковою участю

всіх казкових героїв, які ви отримали у попередньому завданні.

(Використати пісочний годинник Ш.Амонашвілі)

Далі представник від кожної групи зачитує складену казку:

Обговорення:

- Як швидко вам вдалося вигадати спільний сюжет казки?
- Які емоції у вас виникли під час складання казки?
- Чи задоволені ви створеною казкою?

Ці книги будуть маленькими настановами, порадами для ваших малюків на майбутнє.

Казки – вірні помічники батьків у багатьох життєвих ситуаціях. Загалом, казка – брехня, але щось в ній є ... І якщо ви будете не просто читати малюкові казкову історію, а й обговорювати прочитане, то з раннього дитинства закладете основи необхідних правил безпеки. Майже в будь-якій казці, народній або авторській є гідні обговорення моменти. Це «Троє поросят», і «Вовк і семеро козенят», і «Червона Шапочка», і навіть «Колобок». Адже, що посіяно в казці, те потім збираємо в життєвих ситуаціях. І у нашому житті, діти, також зустрічаються небезпечні люди. Таких людей називають злими або непорядними. Зовні ці люди такі ж, як усі. Тому з раннього дитинства вам слід пояснити дитині, що люди різні і мати справу необхідно тільки з тими, кого ви знаєте, з ким познайомили вас батьки. Всі інші – це незнайомі люди. Завдання дорослих полягає не тільки в тому, щоб оберігати й захищати дитину, але й у тому, щоб підготувати її до зустрічі з різними складними, а часом і небезпечними життєвими ситуаціями. Тож спробуємо посіяти в дитячі душі доброту, любов, красу, правдивість, волелюбність, сміливість, успішність. Загалом, побільше вам, дорогі батьки, винахідливості, розуміння і тоді з вами і вашими малюками ніколи нічого не трапиться ...

Від казкового героя вам є подарунки. Виберіть кульку, яка вам найбільше подобається. Намалуйте ту емоцію, яку ви отримали під час нашої зустрічі. На згадку про нашу зустріч хочу подарувати вам ці кульки і пам'ятку-порадницю «Щоб уникнути небезпеки» (додаток)

Додаток

Щоб уникнути небезпеки

Вивчіть з дитиною, як її звати і як звати батьків, а також домашню адресу і телефон.

Якщо хтось стукає в двері (вікно), ваша дитина повинна голосно закричати: «Тату! Тату! Іди сюди!». І в жодному разі не підходити самостійно.

Якщо ви не можете забрати дитину з дитячого садочка, попередьте вихователя і дитину про те, хто її забере, покажіть цю людину в обличчя.

Попросіть вихователя зв'язатися з вами, якщо за дитиною прийшли незнайомі люди, про яких ви не попереджали.

Якщо вашу дитину намагаються відвести силоміць, вона повинна повернути до себе увагу людей, волаючи: «Це не батьки! Я їх не знаю!»

АНКЕТА

ВИ І ВАША ДИТИНА

Чи залишаєте Ви свою дитину саму вдома?

Чи дозволяєте Ви їй гуляти самій у дворі?

Чи дозволяєте Ви відчиняти дитині вхідні двері?

Чи дозволяєте Ви дитині підходити до телефону?

До кого дитина може звернутися за допомогою?

Чи знає власну адресу?

Чи дозволяєте Ви запалювати газ, включати електроприлади, апаратуру?

Чи навчаєте Ви свою дитину, як потрібно поводитись у складних і неочікуваних ситуаціях?

Що найбільше тривожить Вас, що є найбільш небезпечним для вашої дитини?

Чи відверта з Вами дитина? Чи довіряє вона Вам?

Батьківські збори на тему: «Я – казка»

Мета: Викликати у батьків інтерес до виховного значення казки в житті дитини. Викликати у батьків бажання ділитися своїми знаннями і вміннями, бажання експериментувати, вчити отримувати задоволення від

результатів роботи. Ознайомити батьків з педагогічними ідеями В.Сухомлинського і Ш.Амонашвілі щодо знайомства дітей з казкою. Виховувати колективізм, прагнення працювати разом на благо і розвиток дитини.

Попередня робота: «Скринька запитань і відповідей», об'ява (дата, тема зустрічі), відзнятий відео матеріал «в гостях у казки» (про життя дітей в групі), анкетування, персональні запрошення для батьків виготовлене дітьми, виставка художньої літератури, виставка – презентація книг «Я-Казка» виготовлена батьками, опрацьована література для консультацій.

План:

1. Вступне слово. Повідомлення теми.
2. Вітання.
3. Відео матеріал «Презентація групи».
4. Аналіз анкет.
5. Ігрові вправи.
6. Міні консультація
7. Презентація казок батьками
8. Ігрові вправи.
9. Сюрпризний момент.
10. Підсумок.

Добрий день, шановна родинно!

Ні, я не помилилась, сказавши саме так, бо думаю, що сьогоднішня зустріч – це ще одна сходитка до нашого зближення, до родинного єднання.

Великі діти

Дорослі – то великі діти,
В яких щодень – наради, звіти,
Симпозіуми, збори,
Справ невідкладних гори...
А їм так хочеться – хоч трішки! –
Піти в своє дитинство пішки,
Де їх забута казка
Запрошує: «Будь ласка!»

Де із верби звисають груші,
Де павуки сплітають кужіль,
Де гномики в печері
Всіх кличуть до вечері...
Але дорослим –
Ніколи!
Ніколи!
Ніколи!

В. Верхівень

Ми відправимося в Країну Казок. Закрийте очки, уявіть, що ми на казковому літальному апараті летимо над полями і горами, над морями і річками і переносимося в казкову країну.

–Відкривасмо очі. Ось ми з вами потрапили в країну казок. В якого казкового героя хотіли б перевтілитися ви. Напишіть на листівках це ім'я, і прикріпіть до одягу.

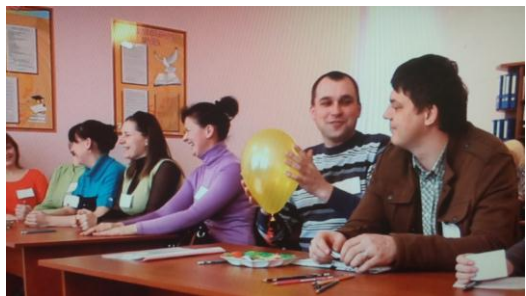
А зараз познайомимося знову. (Рухавка – вітання «Привітаннячко»). Я Коза – Дереза, передаю Колобка....(обов'язково посміхнутися і дивитися у вічі). Доброго дня. Ось і познайомилися.

Наші діти в садочку живуть ніби казці, і ви в цьому можете переконатися переглянувши відео матеріал «В гостях у казки».

Сьогодні Ви завітали до нас в гості. А хто із цих казкових героїв любить ходити в гості, а хто приймати гостей сам?

По лісовій стежинці дівчинка іде,
В кошику бабусечці гостинець несе.

Червона Шапочка
Він в гості зранку
ходить,
Голосно пісень
заводить,
Нам не складно
здогадатись,
Як він може
називатись.
Віні Пух

Вона полечком пішла
І копійочку знайшла,
Пішла далі на базар
Та й купила самовар –
Запросила всіх до чаю.
Хто вона? Хто відгадає?
Муха – цокотуха
Ось послухайте мене:

За спиною двигун є,

Завжди хвалиться, спішить,
В гості у вікно летить,
Полюбляє він ватрушки,
Мед, варення і пампушки.
Карлсон

На нашу зустріч ми запросили багато казкових героїв, але, нажаль, не всі змогли приїхати і надіслали лише телеграми. Щоправда, на телеграмах немає підписів. Але нам знається Ви всіх казкових героїв знаєте. І зараз розкажіть нам від кого ж телеграми.

1) - Приїхати не зможу, бо тато не зробив мені човник та весельце. (Івасик-Телесик)

2) - Дуже хотілося б потрапити до вас, але соромно своєї гидкої зовнішності. (Гидке каченя)

3) – Терміново викликали лікувати звірів у Африку. Не встигну повернутися. (Лікар Айболить)

4) – Дуже засмучена, мишка випадково розбила яйце, прийти не зможу. (Курочка Ряба)

5) – Вигнав дід мене із хати, іншу я пішла шукати.
(Коза –Дереза)

6) – Моя риболовля закінчилася погано. Мене побили, а хвіст опинився в ополонці. (Вовк-панібрат)

7) – Поспішаю до лісу. Мачуха наказала принести підсніжників.
(Падчерка)

Шановні батьки, ми дуже Вам вдячні, що ви взяли участь в анкетуванні. Нам було дуже приємно дізнатися, що у Ваших домівках є

багато художньої літератури. У всіх Вас книги розміщені на поличках, у шафах, спеціально відведених місцях. У всіх анкетах було відзначено, що книги дитині читає мама, рідше – тато, сестричка. Ви любляете читати книги перед сном, рідше – у вільний час, або під час прийому їжі. Улюблені твори малюків це казки. Діти знають і люблять казкових героїв. Це і Колобок і курочка Ряба, півник Голосисте горлечко і лисичка-сестричка. Діти любляють розповідати прочитані твори батькам, іншим членам родини. Всі Ви бережно ставитеся до книг, за необхідністю ремонтуєте.

«Мам, ну почитай казку...» - ваша дитина наполеглива зазирає вам в очі, сподіваючись на чергову захоплюючу подорож із казковим героєм. "Курочка ряба, ріпка, рукавичка..." - перебираєте в голові ви, та всі ці казки вже розказані багато разів, а нічого нового не спадає на думку. Знайома ситуація? Тому ми запропонували вам зробити вашій дитині подарунок - перетворити її саму в героя дитячої казки й подарувати їй унікальну подорож у світ чарів. І ось погляньте. Скільки багато захоплюючих казок створили Ви про своїх малюків. Кожна казка неповторна, цікава, не побоюся сказати унікальна. Цікаву Я - Казку, створену родиною про малюка, вперше запропонував цю методику мудрий педагог і психолог, доктор психологічних наук, професор, дійсний член Російської академії освіти Шалва Олександрович Амонашвілі у своїй книзі "Творячи Людину" в 1982 році. Вперше цим талановитим вченим був запропонований і використаний такий психологічний прийом, як «я - казка». Він запропонував розповідати дитині казки, в яких сама дитина - і є головний герой. Пізніше цей прийом почали називати – казкотерапією. Звертаючись до педагогічної спадщини В. Сухомлинського, ми бачимо, що він також в своїй практиці використовує один з ефективних методів виховання дітей – навчання створювати казку. У школі В. Сухомлинського казки склали всі учні початкових класів, вона мали «Кімнату казок». Великий педагог вважав казку як засіб всебічного виховання і розвитку: вона навчає, закликає, формує розум, допитливість, кмітливість, чутливість до найтонших відтінків думки, захоплює дітей незвичністю змісту, високим злетом творчого задуму, дивує їх. «Казка – це образно кажучи, свіжий вітер, що

роздмухує вогник дитячої думки й мови». Казка – помічниця у вихованні любові до природи, до всього живого, людини. Казка – невід’ємна частина краси. Це той фольклорний жанр, без якого немислиме благородство душі, чуйність до людського горя, пізнання навколишнього світу не лише розумом, а й серцем.

Пропонуємо Вам прослухати деякі казки, авторами яких стали Ви, батьки. (3-4 батьків зачитують казки)

З дитинства вам батьки читали а зараз і ви читаете цікаві казки. А які герої живуть у казках? (позитивні і негативні). Казки вчать вас розрізняти добро і зло. Добро має велику силу і в казках воно завжди перемагає зло. Але ми навіть не задумуємося, що в позитивного героя можуть бути негативні риси. Так само, як і негативний герой може мати позитивні риси.

Хочемо запропонувати іще одну гру: «Назви риси характеру даного героя». Ви отримаєте назви казкових героїв. Одній команді потрібно назвати позитивні риси характеру, другій – негативні. (Баба Яга, Чахлик Невмирущий, Червона Шапочка, Колобок...).

Хто більше назве цих рис характеру.

Ви знаєте багато приказок, і зараз Вам потрібно підібрати до приказки казку.

По роботі й нагорода – «Колосок»

Завидючі очі сорому не знають – «Лисиця і Засць», «Фарбований лис»...

Дай душі волю, захочеться ще більшого – «Казка про рибака і рибку»...

Чистота – запорука здоров’я – «Мийдодір»...

Де акуратність, там і охайність – «Федорине горе»...

Як посолиш, так і їстимеш - «Лисиця і журавель»

Від одного казкового героя є для вас подарунок, який лежить ось в цій скриньці. Спробуйте відгадати. Передаємо по колі, ставлячи навідні запитання. Хто здогадається отримує подарунок. (у скриньці лежать повітряні кульки). Виберіть кульку, яка Вам подобається. Надуємо кожен свою кульку.

Казка —це дитинство людства і його мудрість. Читайте і слухайте казки, легенди, пісні, прислів'я, приказки, притчі... Нехай вони ідуть по світу, нехай живуть серед нас, сіють доброту і мудрість, навчають, як треба по правді жити. Казка – то велика радість для дитини! Не позбавляйте її цієї радості. Влаштуйте куточок книги. Дитина має знати, який народ склав прочитану казку, чия вона. Вчіть дитину бережно поводитися з книжкою.

Знайте! Ніколи не журіться,
Рідним зранку посміхніться,
Міцними і здоровими будьте,
Про хвороби всі
забудьте.
Сміху бажаємо й
радісті,
Удачі, натхнення,
завзятості,
Бажаємо тільки вірних
друзів мати,

Міні – консультація

«Кімната казки» за В. Сухомлинським

У дитинстві все розпочинається з казки. Діти люблять слухати казки, розповіді, вірші. Вони приваблюють малюків цікавими, захоплюючими сюжетами, яскравістю образів, простотою і виразністю мови. Відображення реальності в художній формі полегшує дитині знайомство з дійсністю, допомагає уточнити і закріпити знання про навколишній світ. Багато цікавого отримують діти за допомогою художнього слова. Казка посідає особливе місце в житті маляти. Казкові образи, яскраво, емоційно забарвлені довго живуть у свідомості дитини.

Казку залучив собі на допомогу В. Сухомлинський, навчаючи дітей бачення навколишнього. Казка сприяє розвитку естетичних почуттів, без яких неможливі шляхетність душі, чуйність до чужого горя, нещастя, страждання. Завдяки казці дитина пізнає світ не лише розумом, але й серцем, і не тільки пізнає, але й відгукується на події і явища навколишнього світу, висловлює своє ставлення до добра і зла. У казці черпають перші уявлення про справедливість.

Звертаючись до педагогічної спадщини В. Сухомлинського, ми знаходимо один з ефективних методів виховання дітей – навчання створювати казку. У школі В. Сухомлинського казки склали всі учні початкових класів, вона мала «Кімнату казок». І всі ці казки про природу. І цей метод цілком сприятливий і сімейному вихованню дітей. І цей метод цілком сприятливий і в сімейному вихованні дітей. Для Вас, батьки, потрібно буде небагато фантазії й витримки. Перші казки краще складати разом, удвох, утрюх, а то й учотирюх. Наприклад, Ви розпочинаєте казку: «Зустрілися в лісі заєць і лисиця. Зайчикові відразу стало трохи страшно, а потім він підійшов до лисички й сказав: «Давай дружити!» А що було далі?» Дитина придумує один або два наступні епізоди, а Ви розвиває сюжет. Так виходить спільна казка. Заохочення до творчості приносить особливу насолоду. Незабаром Ви переконаєтеся, що замість прохання: «Розкажи мені казку!», дитина буде говорити: «Давай придумасмо казку».

І у нашому садочку є «Кімната казок» в якій діти із задоволенням зустрічаються з казковими героями. Дитячі фантазії в цій кімнаті не вичерпні. Кожен раз коли ми приходили в «Кімнату казок», ми знаходили щось нове, цікаве. В цій кімнаті дітям не лише хочеться слухати казки, але й самим їх розповідати, не тільки спостерігати за грою, але й самим приймати участь в грі. Ось тому ми і проводимо театралізовану діяльність у цій кімнаті. А зараз ми хочемо

запропонувати Вашій увазі переглянути, як створюється казка за у цій кімнаті, за рекомендаціями В. Сухомлинського. (відео матеріал)

Міні – консультація

Ваші помічники - книги

Дитина – маленький дослідник, допитлива істота, її цікавить усе, з чим вона зустрічається. Тому у неї виникають численні запитання до дорослих. Часом нелегко батькам дати вичерпну відповідь на дитяче запитання. Надійним помічником батькам у сімейному вихованні є книга. Книга впливає на всі сторони особистості, збагачує дитину як розумово, так і духовно. Обов'язкове читання має стати нормою спілкування дорослих з дитиною.

У дітей старшого дошкільного віку з'являються найрізноманітніші пізнавальні інтереси. Їх цікавить, як виникла людина, чому зірки падають чому змінюється день на ніч та інше. У старших дошкільників стійкіша увага, їм доступніші порівняно великі за розміром художні твори, на пів години читання. Старшим дошкільникам можна читати про такі події і явища, яких вони іще не бачили у своєму житті і не чули про них: минуле життя нашої країни, праця дорослих, про те, як виготовляють різні речі.

Коли читати дитині? Дуже важливо визначити час для читання книжок дитині. Слухання твору вимагає від дитини розумового напруження, зосередження уваги. Кінцевий результат читання та слухання має бути розуміння дитиною змісту прочитаного. Найкраще читати художні твори в ранкові години, після сніданку, вдень перед обідом (за годину - півтора) та в другій половині дня, після денного сну (від 16 до 18 години).

Перш ніж читати, слід за допомогою бесіди з'ясувати, чи все знайоме дитині, що зустрічаються у творі, як вона розуміє окремі слова і вислови, як усвідомлює назву. Дитині обов'язково читати назву твору і прізвище автора, старші дошкільники повинні знати відомих письменників і їх твори. Під час читання дотримуйтеся таких правил: прочитати один раз, провести бесіду за змістом (поставити дитині 3-4 запитання), прочитати повторно. Короткі прозові твори після повторного читання дошкільник має переказати. Тому перед другим читанням повідомте дитині: «Я тобі прочитає іще раз, ти уважно слухай і розповіси його зміст а я побачу, як ти зрозумів і запам'ятав те, що я тобі

прочитала». Старшим дошкільникам варто ставити запитання, які спонукали б їх до розповіді з власного досвіду на основі змісту прочитаного твору. У сім'ї рекомендується читати 3-4 рази на тиждень, по одному твору в день, переказувати – раз на тиждень. Улюбленим твором для дітей є казка. На відміну від оповідань,

їх можна розповідати щодня.

Для дітей дошкільного віку видаються щомісячні цікаві журнали. Добре, якщо в сім'ї передплачують хоча б один такий журнал.

У кожній сім'ї слід виділити дитині місце для її книжок. Їм варто давати можливість вільно користуватися своєю книжковою скарбницею. Добре, якщо дошкільник разом з батьками почне збирати свою власну бібліотечку, це навчить дитину цінувати книгу. Старші дошкільники за станом своїх книжок можуть стежити самостійно.

Велике виховне значення мають сімейні літературні ранки або свято книги, зустрічі з улюбленими казковими героями, їх можна проводити тоді, коли дитина знає зміст багатьох художніх творів, вивчила 5-10 віршів.

Семінар – практикум

Тема: Правове виховання

...Взагалі, без імення,
ніхто між людей не буває –
хто б не народився на світ –
родовита людина чи проста.
Кожного з них, породивши,
іменням батьки поділяють.
Іошер. Одиссея

Мета: Продовжувати ознайомлювати батьків з визначальними положеннями Конвенції ООН про правове виховання дитини та з системою нормативного забезпечення прав дітей на державному рівні. Продемонструвати батька, що порушення прав дітей – це не абстрактна категорія, відображене в правових документах, а явище, з яким ми стикаємося в повсякденному житті. Розширити знання батьків про право

дитини на ім'я. Формувати практичні навички захисту прав дитини. Викликати інтерес до глибокого обгрунтування проблеми.

Попередня робота: Запросити представника юстиції, підготувати відео матеріал, зібрати матеріал, щодо походження імен, їх історія, оголошення про семінар –практикум, індивідуальні запрошення батькам.

План:

Вступне слово вихователя.

Вправа «Побажання».

Вправа «Правова квітка».

Гра «Скринька побажань».

Виступ представника юстиції.

Відео сюжет.

Історія виникнення імен.

Відео сюжет.

Вправа «Мій малюк – найкращий».

Ім'я і колір.

Гра «Склади ім'я».

Відео сюжет.

Кросворд «Знайомі імена».

Підсумок.

Добрий день, наші любі гості, наша славна велика родина. Сьогодні наша зустріч незвичайна. Ми зібралися на семінар – практикум, щоб поговорити на тему правового виховання. На нашій зустрічі присутня представник юстиції...

Сподіваємося, що наша зустріч пройде успішно і плідно, як для нас, так і для наших гостей.

Вихователь. Великий дар природи – продовжити себе і повторити в своїх дітях. І не знайдеться на землі жодного батька, який би не хотів бачити свою дитину розумною, добре вихованою, яка гідно успадкувала кращі риси батька та матері. Батьки прагнуть, щоб їхня дитина якомога раніше почала займатися музикою або танцями, вивчати іноземні мови, грати на комп'ютері. Зміст дитячого життя

планують тільки батьки: вони самі вирішують, що дитині цікаво, а що ні, чим вона повинна займатися і чого навчитися. З боку батьків

повсякчас відбувається тиск, суть якого виявляється або у вимогах обов'язкового успіху, або в чеканні на нього. Американський учений Н. Пост ман у книзі «Зникнення дитинства» (1987 року) стверджує, що дорослі стосовно дітей діють як колонізатори.

Для того, щоб наше спілкування проходило в тісній співпраці, ми хочемо, щоб Ви написали свої імена, або як Ви хочете, щоб до Вас сьогодні зверталися і прикріпити бейджики.

Вправа з батьками «Побажання». Щоб Ви хотіли б побажати один одному щодо процесу виховання дітей? (Наталя! Бажаю, щоб Ваша дитина була самою вихованою).

Вихователь. Виховання складний і відповідальний процес, в якому дорослі повинні опиратися на права дитини. Давайте пригадаємо ці права. (Батька називають ці права, а вихователь на пелюстках квітки записує: право на життя, на сім'ю, відпочинок і дозвілля, повноцінне харчування, отримання освіти, вільне спілкування, медичну допомогу, на житло, на захист від усіх форм насильства, вільне висловлювання думки та отримання інформації, право на любов та турботу дорослих...). Діти – це наші квіти. Погляньте, яка чудова квітка у нас вийшла.

Вихователь. Пропонуємо Вашій увазі нормативні документи, в яких зазначені права дитини: Декларація прав дитини від 20.11.1959 року, Конвенція ООН про права дитини, яка була ратифікована Верховною Радою України і набула чинності 27.02.1991 року, Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 року.

Щоб виховання було успішним і йшло в правовому руслі пропонуємо пограти в гру «скринька запитань». В цій скриньці знаходяться ситуації з правового процесу. Вам потрібно дати оцінку цих ситуацій з правової точки зору. (Батьки витягують запитання з скриньки, обдумують 2 хвилини, і по черзі коментують свою ситуацію. Інші мають право доповнювати).

Просимо прокоментувати відповіді батьків юристу...

Запитання: 1. Чи потрібно знайомити дітей з їх правами і коли?

2. Які права найчастіше порушують батьки?

3. Яку відповідальність несуть батьки за порушення прав дитини?

Вихователь. Багата прав ми сьогодні обговорили і отримали цікаву інформацію. А про яке ж право ми з Вами не згадали? Так, Це право на ім'я. В нормативних документах вказано:

В Законі України «Про охорону дитинства» в розділі 2, статті 7. Право на ім'я та громадянство: «Кожна дитина з моменту народження має право на ім'я та громадянство. Місце і порядок реєстрації народження дитини визначається законодавством про шлюб та сімю, реєстрацію актів громадянського стану».

В Декларації прав дитини вказано, що дитині має належати від її народження право на ім'я і громадянство.

В Конвенції ООН про права дитини зазначено, що дитина має бути зареєстрована зразу ж після народження і з моменту народження має право на ім'я та набуття громадянства.

Тож сьогодні ми познайомимо Вас з історією виникнення імен, з їх походженням, значенням.

Ім'я – багато їх на світі є,
І в кожного ім'я своє:
Іринка, Катя, Саша.
Рома, Коля, Маша...

Спробуйте пригадати, якими лагідними словами, іменами називаєте Ви свого малюка вдома. (Всі батьки дають відповіді).

А зараз давайте послухаємо і подивимося, як про це кажуть Ваші діти. (Відео сюжет запису дітей).

Вихователь. Ім'я має велике значення в житті кожного із нас, воно супроводжує все і всіх, мов вірний друг. Ознайомлення з історією людських наймень, з їх таємницями дає багато корисного й цікавого для нас. Як зауважив російський письменник і лінгвіст Лев Успенський, багато Вікторів вирости б, можливо, іншими, якби вони знали, що їхнє ім'я в перекладі означає переможець. З давніх часів до нас прийшли імена, які виникли на Слов'янській основі: Володимир, Владислав,

В'ячеслав, Ярослав та інші. Найбільш поширеними є давні імена, які прийшли на Русь з прийняттям Християнства. Вони були узаконені церквою, внесені у так звані «святця» - своєрідний календар, де на кожний день припадало по кілька імен, і одне з них давали новонародженому. Імена. Які з'явилися після Хрещення Русі, пов'язані з латинською, грецькою, давньоєврейською та іншими мовами. Погляньте, яка веселка імен дітей нашої групи. (Показуємо і розповідаємо). Вони походять з грецької: Богдан – «богом даний», Дмитро – «хлібороб, плід землі», Настя – «переселення», Федір – «божий дар», Тимофій – «богобоязний»; латинського походження: Валерія – «донька здорованя», Максим – «найбільший», Наташа – «рідна»; давньоєврейського: Іван та Іванна – «бог помилював, прости», Назар – «присвячений всевишньому»; слов'янського походження: Влад – «володіючий славою», Ярослав – «слава сонцю»; римського походження: Сергій – «високопоставлений»; давньоаравійського: Марта – «володарка, наставниця»; персидського походження: Даша – «сильна, перемагаючи. А разом з тим – це дружній веселий колектив дітей, які із задоволенням відвідують дитячий садок, нашу

групу. (Відео сюжет запису дітей: пісня, розповідання вірші).

Вихователь. Гей, хлоп'ята і дівчата!

Як вас звати – величати? –

Федір, Олександр і Ваня

У Всевишнього в пошані.

Світле – Света, Люда – мила,

Додає їм доля сили.

Щастя хто несе сувій?

Влад, Максим і Тимофій.

Хто уваги друзів вартий?

Даша, Діма, Влад і Марта.

З ким радіє вся родина?

З Василюю й Андрієм.

Вправа для батьків «Мій малюк – найкращий». Запишіть повне ім'я дитини літерами в стовпчик зліва на сторінці. Визначте рису, яка певною мірою відповідає характеру вашої дитини і починається з цієї

літери. (Наприклад: Тетяна – трудолюбива, енергійна, творча, яскрава, наполеглива, артистична).

Як ми бачимо до кожної літери можна підібрати відповідну рису характеру, яка буде підходити для Вашої дитини.

Також кожне ім'я асоціюється з певним кольором. Відомо, що кожному із основних кольорів спектру відповідає відповідна довжина хвилі – від самої короткої – фіолетової, до самої довгої – червоної. Ім'я – не що інше, як серія глухих і дзвінких звуків, які разом утворюють оригінальну «мелодію». Імена діляться на шість головних вібрацій: три основні – синій, жовтий, червоний; три допоміжні – зелений, фіолетовий, оранжевий. Різні відтінки доповнюють характер людини, дозволяють найбільш повно розкрити особистість. Наприклад, червоний – колір енергії, яка є джерелом життєвої сили, вони емоційні, фізично активні, твердого характеру. Це: Влад, Катя, Таня, Ліза, Валерія, Саша. Жовтий – колір життєвої енергії, вони інтелектуальні, раціоналістичні, в них добре розвинене логічне мислення, аналітичне. Це: Віра, Діана, Віктор. Синій – колір спокою, вони мудрі, вірні друзі. Це: Галя, Уляна. Даша і Тимофій асоціюються з фіолетовим кольором. Ярослав – яскраво червоний. Назар і Настя – оранжевий. Федір – чорний. Максим – малиновий.

Людське ім'я є своєрідною характеристикою людини, а інколи і соціальним законом. Воно до того ж супроводжує людину все його життя. І не зникає навіть тоді, коли нас уже немає на світі. Тому дуже важливо, аби батьки щоразу вибирали своїм дітям гарні і звучні імена, приємні для вимови і слуху. Ще С. Маршак у вірші «На захист дітей» писав:

Будь розумним, мудрим будь –
Не давай малятам
Отких смішних імен
Як Протон і Атом.
...Як один оригінал
Любитель газети.
Своїм дітям підібрав:
Супутник й Ракета.

Ім'я людини, зокрема слов'янське, має якість гармоніювати з характером, оточенням, прізвисьмом носія. Чорнявий, схожий на циганку

дівчинці ,не «пасує» ім'я Світлана. Негарно, навіть кумедно звучить ім'я Роза в поєднанні з прізвищем Гарбуз. Людське ім'я, особливо власне, мусить мати ще одну рису, треба, щоб воно не асоціювалося, не було своїм звуковим «матеріалом» близьке до слів, які можуть стати прізвиськами. Батьки зобов'язані пам'ятати про те, що їхні діти колись також стануть татусями й мамами, а їхні власні імена стануть батьківським найменням. То ж хіба приємно буде вашій донці чи сину, якщо їх згодом називатимуть скажімо Петро Атомович чи Наум Макбетович. Для наших дітей можна підібрати чимало чудових імен.

Гра для батьків «Склади ім'я» .

Спробуємо здогадатися, які імена є самі розповсюдженні в нашому місті в цьому році. А допоможуть Вам в цьому ось ці карточки з літерами. Вам потрібно скласти ім'я дівчинки і хлопчика.(Анастасія, Олександр).

Шановні батьки! Наші діти вирішили помінятися іменами. Вам потрібно відгадати загадки, щоб здогадатися які імена вони вибрали.

(Відео сюжет запису загадок дітей).

Вихователь. Погляньте на цей кросворд. Відгадавши його ми зможемо прочитати зашифроване речення. (Додаток).

Підсумок. Дійсно, ми сьогодні з Вами говорили про права дітей. В тому числі про право на ім'я.

Додаток

Загадки:

В листопаді хлопець цей

Іменинів має день.

У коморах все добро

Бо прийшов до нас... (Дмитро)

І весела й метушлива.

Любить друзів всіх вона.

Всім приносить щастя

Дівчинка це... (Настя)

Ой, ви чули, шум учинився

То білявий хлопчик родився

Де дівчаток цілий рій

Отаманом є ... (Сергій)
Тьмяно світить із вікна
Місяць за тумана
В небо дивиться сумна
Дівчина... (Світлана)
Ой, старанний хлопець цей
Мис, шиє цілий день
Вже протер усе до дір
Працьовитий... (Федір)
Всі чекали мене дуже
Що на світ появилось я.
І тому мене назвали
Богом даний, я... (Богдан)
Вірші
У дитячому садку
Наш Іванко у садку,
Як барвінок у вінку,
А навколо нього друзі
Як весняні квіти в лузі.
І. Блажкевич
Сонечка умита
Задивилось сонечко
На маленьку Сонечку.
Сонечка умита,
Сонечка одіта,
Чисті черевички
У косичках стрічки.
Усміхнулось сонечко
До малої Сонечки.
Г. Бойко
Сонечко
Біля сонечка, вгорі,
Плавала хмаринка.
Проти сонечка, в дворі,

Бавилась Яринка.
Не журись, Яринко,
Не на вік хмаринка:
Хмаринка розпливається
Сонечко ж – лишається!

Г. Бойко

Пісня

Прокидаюся я вранці
Це скажу для всіх діток
Не сумую і не плачу
Бо іду в свій дитсадок.
Садочок мій найкращий
Це другий рідний дім
Тут весело, цікаво
Усім, усім, усім.
Сергійкові й Настусі,
І Петрику й Катрусі.
Тут весело, цікаво
Усім, усім, усім!

Криворд

Яка їстівна трава – приправа носить ім'я Петра. (Петрушка)

Чиє ім'я рифмується з «рис», «барбарис», «обітрись». (Борис)

Ахматова писала про це ім'я «найсолідше для губ людських і слуху», до речі це її власне ім'я. (Ганна)

Яким чоловічим ім'ям полюбляють називати котів. (Вася)

один із трьох багатирів – він переміг Тугарина Змія. (Альоша)

Про нього писав С. Єсенін:

«О Александр! Ты был повеса,

Как я сегодня хулиган.» (Олександр Пушкін)

Як назвати довгоочікувану дитину. (Жданна)

Яке чоловіче ім'я носить ботанічний сад в Криму. (Нікіта)

Відома Українська письменниця Марія Олександрівна Вілійська (1834 – 1907) друкувала свої твори під чоловічим псевдонімом. Яким?

(Марко Вовчок) Що принесло славу слюсарю-сантехнику. (Х/ф «Афоня»)

Батьківські збори

Тема: Ми майбутні школярі

**«Бути готовим до школи - не означає
вміти читати, писати і рахувати.**

**Бути готовим до школи - означає бути
готовим всьому цьому навчитися»**

Венгер Л.А.

Мета: Розвивати інтерес батьків до педагогічної та психологічної літературі. Актуалізувати знання батьків з проблеми психологічної готовності до школи. Обговорити з батьками проблему психологічної готовності до шкільного навчання. Створення умов для включення батьків майбутніх першокласників процес підготовки дитини до школи. Дати практичні рекомендації по підготовці дитини до школи. Формування активної педагогічної позиції батьків. Озброєння батьків психолого-педагогічними знаннями і вміннями.

Хід зборів

Добрий день, шановні мами і тата! Залишилося не так багато часу, літо пролетить швидко, і 1 вересня Ваші діти переступлять поріг школи. Школа – новий світ для дитини з певним колом обов'язків і вимог. Тут відбувається заміна поняття "хочу" на поняття "треба". Перший раз у перший клас! Дошкільник стає школярем, а його батьки - це тепер батьки учня.

Вступ дитини до школи - це завжди переломний момент у житті дитини, незалежно від того, в якому віці вона приходить у перший клас. Змінюється місце дитини в системі суспільних відносин, це перехід до нового способу життя і умов діяльності, це перехід до нового положення в суспільстві, до нових взаємин з однолітками і дорослими. Дуже важливо, щоб дитина був готовий до цих змін, був готовий до навчання в школі.

Деякі батьки під готовністю до школи розуміють тільки вміння дитини читати, рахувати. Читання і рахунок - це учбові вміння, які дитина набуває в ході навчання. Безумовно, це добре, чудово і, звичайно, полегшить йому навчання у 1 класі, але це не найважливіше. Важливіше на даному етапі психологічна готовність дитини до шкільного навчання.

Чим вище рівень психологічної готовності дитини до шкільного навчання, тим він швидше і без праці пристосовується до нових умов, що немало важливо для успішного навчання.

Що ж таке психологічна готовність до школи (або шкільна зрілість)? Традиційно виділяють три аспекти шкільної зрілості: інтелектуальний, емоційний і соціальний.

Інтелектуальна зрілість передбачає певний рівень розвитку мислення, пам'яті, сприйняття, мовлення та дрібної моторики. Майбутній першокласник повинен вміти: міркувати; виділяти суттєві ознаки предметів і явищ, доступні розумінню дитини; порівнювати предмети; знаходити відмінності і схожість; виділяти ціле і його частину; групувати предмети за певними ознаками; робити найпростіші висновки і узагальнення, утримувати в пам'яті певну кількість інформації, впевнено володіти ручкою.

Емоційна зрілість дитини передбачає, що у дитини формувалося таке якість, як довільність, тобто зменшується кількість імпульсивних реакцій (коли зробив, а потім подумав, чи не подумав взагалі) і виникає здатність виконувати тривалий час не дуже цікаве завдання. До початку навчання діти повинні орієнтуватися на шкільні вимоги (тобто «треба» вже може пересилити «хочу») Зрілість передбачає здатність дитини справлятися зі своїми негативними емоціями.

Не менш важлива і соціальна зрілість. Вміння та бажання спілкуватися з дорослими, однолітками. Нормально що розвивається дитина

повинен розуміти, що з дорослими в школі та в інших місцях потрібно вести себе не так як з батьками, бабусею й дядьком. Він повинен вміти дотримуватися достатню дистанцію в спілкуванні з педагогом. І навіть якщо вчитель жартує або грає з дітьми, то їм все одно не слід виходити за рамки своєї ролі учня. У дитини має бути бажання вчитися в школі. Ваші діти хочуть йти до школи. А чому? При цьому передбачається, що ваш син або дочка хочуть йти в школу не тому, що там навчається старший брат або сестра і не тому, що хочеться всім похвалитися своїм новим портфелем, хоча в цих мотивах немає нічого поганого. Однак ви можете бути впевнені в тому, що ваша дитина досягла

особистісної зрілості тільки тоді, коли за його бажанням піти в школу варто, по-перше, прагнення здобути нові знання, уміння і навички, а по-друге, потреба брати участь у серйозній діяльності.

Тест для батьків «Чи хоче ваша дитина йти до школи?»

1. Чи приваблює вашу дитину в школі те, що він там багато дізнається і в ній буде цікаво вчитися?

2. Чи може ваша дитина займатися самостійно якою-небудь справою, що вимагає зосередженості протягом 30 хвилин (наприклад, збирати конструктор)?

3. Чи правильно, що ваша дитина у присутності незнайомих анітрохи не соромиться?

4. Чи вміє ваша дитина складати розповіді за картинкою не коротші, ніж із п'яти речень?

5. Чи може ваша дитина розповісти напам'ять кілька віршів?

6. Чи вміє вона змінювати іменники за числами?

7. Чи вміє ваша дитина читати по складах або, що ще краще, цілими словами?

8. Чи вміє ваша дитина рахувати до 10 і назад?

9. Чи може вона розв'язувати прості задачі на віднімання або додавання одиниці?

10. Чи правильно, що ваша дитина має тверду руку?

11. Чи любить вона малювати і розфарбовувати картинки?

12. Чи може ваша дитина користуватися ножицями і клеєм (наприклад, робити аплікації)?

13. Чи може вона зібрати розрізну картинку з п'яти частин за одну хвилину?

14. Чи знає дитина назви диких і домашніх тварин?

15. Чи може вона узагальнювати поняття (наприклад, назвати одним словом «овочі» помідори, моркву, цибулю)?

16. Чи любить ваша дитина займатися самостійно - малювати, збирати мозаїку тощо?

17. Чи може вона розуміти і точно виконувати словесні інструкції?

Можливі результати тестування залежать від кількості позитивних відповідей на запитання тесту. Якщо вона становить:

15-18 балів - можна вважати, що дитина цілком готовий до того, щоб іти в школу. Ви не дарма з ним займалися, а шкільні труднощі, якщо і виникнуть, будуть легко переборні;

10-14 балів - ви на правильному шляху, дитина багато чого навчилася, а зміст питань, на які ви відповіли запереченням, підкаже вам точки докладання подальших зусиль;

9 і менше - почитайте спеціальну літературу, постарайтеся приділяти більше часу заняттям з дитиною і зверніть особливу увагу на те, чого він не вміє.

Якщо у вас високі бали, то це добре але якщо низькі не варто впадати у відчай. У вас є ще 3 місяці, що б допомогти вашій дитині підготуватися до школи. Ось декілька практичних рекомендацій як це можна зробити. Цими рекомендаціями так само можуть скористатися і батьки, які по тесту набрали високі бали.

Рефлексія

"Незакінчене речення"

(Учасники тренінгу повинні продовжити речення "Сьогодні я дізнався...", "Цікавим для мене було...", "Тепер я знаю...")

Орієнтовний план бесід з батьками дітей раннього вік на навчальний рік

Вересень

Умови успішної адаптації дитини.

Одяг малюка.

Як уберегти дитину від захворювання.

Настрій дитини у Ваших руках.

Жовтень

Результати адаптації.

Яка іграшка потрібна дитині.

«Не будуть невмілками, якщо...» (виховання навичок самообслуговування).

Характеристика мовлення дітей раннього віку.

Листопад

Про що потрібно розмовляти з дитиною вдома.

Як організувати вільний час дитини.

Чи потрібно з дитиною вивчати вірші, забавлянки...

Шляхи розвитку активного мовлення дітей

Грудень

Що корисно Вашому малюку (харчування дитини вдома).

Скільки слів у словнику Вашої дитини?

Виховання святом.

Січень

Як виправляти мовлення дитини.

Ігри з лялькою в сім'ї.

Як відповідати на дитячі запитання.

Лютий

«Любіть дітей не сліпою, а мудрою любов'ю».

Психологічний комфорт у сім'ї.

Березень

Сімейний відпочинок у вихідний день.

Ігри навколо нас.

Як спілкуватися з дитиною?

Квітень

По дорозі в дитячий садок.

Як привчити дитину до охайності і порядку.

Вчимо дитину любити і берегти природу.

Травень

Наші досягнення.

Ваша дитина особистість.

Ігровий куточок у сім'ї. Роль іграшки в розвитку мовлення.

Відпочинок дитини влітку.

Калейдоскоп подій
Новини групи
(Мол. дош. вік)

Протягом тижня: Продовжуємо вчити дітей помічати та правильно називати об'єкти і явища неживої і живої природи (листя, дерева, хмари, вітер...). Розвиваємо вміння дітей відповідати на запитання, збагачувати словник дітей прикметниками.

Рекомендуємо: Проводити спостереження за явищами природи. Звертати увагу дітей, чи є на вулиці вітер. Який буває вітер? Повторити з дітьми вірш М.Познанської «Вітер».

Вітер, вітер пустотливий
залетів до нас у сад,
обриває груші, сливи,
трусить яблуні підряд.
І хустиночку в Марусі
на голівці розв'язав,
свиснув дівчинці у вусі
і нічого не сказав.

Дідусеві приповідки

Жотень іде – тумани пряде.
Восени і горобець багатий.
Працьовитому Федоту і в жовтні знайдеться робота.
Жовтень землю укриває де листком, а де сніжком.
У жовтні гріє ціп, а не піч.

Бабусині прикмети

- Чим сухіший і тепліший початок жовтня, тим пізніше настане зима.
- Грім у жовтні - на безсніжну зиму.
- Перед сильним вітром горобці метушаться, перелітаючи зграйками з місця на місце.
  - Скільки не впало б снігу, але якщо на вишнях залишилося листя, то неодмінна відлига.
  - Якщо вдень випав перший сніг - він швидко розтане, а вночі - лежатиме довше.
  - Листя кладеться на землю «долілиць» - на врожай.
  - Якщо листя з дуба і берез опаде чисто - легкий рік, нечисто - на сувору зиму.
  - Якщо до середини жовтня не осипалося з беріз листя - сніг ляже пізно.
  - Пізній гриб - пізній сніг.

ЛІТЕРАТУРИ

1. Акопян Л. Програма взаємодії з родиною //Вихователь-методист дошкільного закладу, - К., 2009. - № 11. - С. 4-16.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні / Наук. ред. А.М. Богущ – К.,-2012
3. Деснова І. С. Шляхи взаємодії педагогів із батьками дітей раннього віку / І. С. Деснова //Дошкільна освіта. – 2007. – №4 (18). – С. 39-41
4. Дуброва В. Допоможемо батькам – допоможемо дітям. Робота з батьками: теоретичні аспекти проблеми виховання батьків//Палітра педагога – 1998 -№1
5. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформативно-методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу. - Тернопіль: Мандрівець, 2008. – С. 134-137
6. Корміліцина Л.Ю. Запрошуємо до співпраці //Дош.вих. – 1999 - №1
7. Косарева О. Батьки і діти: психологічні моделі міжособистісної взаємодії. //Дош. вих., - 2005 - №5.
8. Маковецька Н. Увага адаптація //Дош. вих.. – 2001 - №12
9. Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. Частина 1. Упор.: Н.В. Омеляненко, Н.М. Курочка. - Тернопіль: Мандрівець, 2010. - 336с.
10. Особистісно – орієнтовна дошкільна освіта / Під ред.. Ханеєн К.Л., Кауфман Р.К. – Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2000.
11. Партнерська взаємодія з дитиною. Тренінг для батьків //Палітра педагога, К., 2005. – № 4.

12. Полякова О.В. Робота з батьками в дошкільному закладі // Дошкільний навчальний заклад, - К., 2007. - № 4. - С. 4-16.
13. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/О.І. Білан, Л.М. Возна, О.Л. Максименко та ін. – Тернопіль, 2013. – 264 с.
14. Разом до гармонії: розвиток дитини раннього віку / Під. ред. І.Д.Звереві. – К.; кобза, 2004.
15. Створення програм орієнтованих на дитину, для немовлят і малюків/ Видавець Е.Стокс – Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2000.
16. Швець С. Активізуємо родину заради мовлення дитини. Палітра педагога, - К., 2009. - № 6. - С. 12-16.